ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතිය පිළිබඳ හැඳින්වීමක්

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

පෙරවදන

සියලු ප්‍රශංසා අල්ලාහ්ට පමණක් හිමිය. අපි ඔහු ප්‍රශංසා කරමු. ඔහුගේ සහාය ද, පතමු. අපි ඔහුගෙන් සමාව අයද සිටිමු. අපි අපගේ පාපයන් සඳහා ඔහුගෙන් පාපොච්චාරණය කරමු. අප තුළින් හට ගැනෙන නපුරුකම් හා අපගේ ක්‍රියාවන්හි නින්දිත දැයින් ආරක්ෂාව අල්ලාහ්ගෙන් පතමු. අල්ලාහ් කවරෙකුට මඟ පෙන්වූයේ ද, ඔහුව නොමඟ යවන්නෙකු නැත. ඔහු කවරෙකුට නොමඟ යන්නට ඉඩ හැරියේ ද, ඔහුට මඟ පෙන්වන්නෙකු නැත. නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැත. ඔහු ඒකීයය. ඔහුට කිසිදු හවුල්කරුවකු නොමැති බව මම සාක්ෂි දරමි. තවද, මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෛහිව සල්ලම්) තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ ගැත්තා හා දූතයා බවට මම සාක්ෂි දරමි. එතුමාණන්ට සහ එතුමාණන්ගේ පවුලේ අයට, එතුමාණන්ගේ සහගාමීන් සහ ධාර්මිෂ්ඨ ලෙස ඔවුන් අනුගමනය කළ සියලු දනන්හට අල්ලාහ් සාමය හා සමාදානය ඇති කරත්වා!

මේ සියල්ලට පසු, "ඉල්මුත් තව්හීද්" හෙවත් දේව ඒකීයකරණයේ දැනුම, දැනුම් අතරින් අති ශ්‍රේෂ්ඨ, ඉතා කීර්තිමත්, පරිශීලනය කිරීමට අනිවාර්යය වූ එකකි. මක්නිසාද යත් සැබැවින් ම එය උත්තරීතර අල්ලාහ් පිළිබඳවත්, ඔහුගේ නාම, ඔහුගේ ගුණාංග හා ඔහුගේ ගැත්තන් කෙරෙහි ඔහු මත වූ වගකීම් පිළිබඳවත් සොයා බලන දැනුම වන බැවිනි. එමෙන් ම එය උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙත වූ මාර්ගය විවර කරන යතුරය. ඔහුගේ පිළිවෙත්හි පදනමය.

සියලු ධර්ම දූතවරු, ඒ වෙත ඇරයුම් කිරීම සඳහා ඒකමතිකව එකඟ වී ඇත්තේ එබැවිනි. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "(අහෝ මුහම්මද්!) ඔබට පෙර අපි යැවූ සෑම දූතවරයෙකුට ම, 'මා හැර

(නැමඳීමට සුදුසු) වෙනත් දෙවියෙකු නොමැත. එබැවින් ඔබලා මා හට ම නැමඳුම් කරන්න' යැයි අපි වහී (දේව හෙළිදරව්) මඟින් දැනුම් දුන්නෙමු." (අල් අන්බියා 21:25)

උත්තරීතරයාණන් තමන්ගේ ඒකීයභාවය පිළිබඳ තමන් විසින් ම සාක්ෂි දරන අතර ඒ ගැන ඔහුගේ මලක්වරු හා බුද්ධිමතුන් ද, සාක්ෂි දරති. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: “ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙක් නොමැත යැයි අල්ලාහ් සාක්ෂි දරයි. එමෙන් ම මලක්වරුන් ද, යුක්තිය ඉටු කරමින් සිටින ඥානයෙන් යුත් අය ද, (සාක්ෂි දරති.) තවද, ප්‍රඥාවන්ත සර්ව බලධාරී ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙක් නොමැත.” (ආලු ඉම්රාන් 3:18)

මෙය ඒකදේවවාදයේ කාරණය වන බැවින්, ඒ ගැන ඉගෙනීම, ඉගැන්වීම, පරිශීලනය කිරීම, ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස ගැනීම යනාදිය සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කිරීම සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුගේ ම යුතුකම වේ. එය ඔහුගේ ආගම ශක්තිමත් පදනමක් මත හා සන්සුන් භාවය සහ යටත්වීම මත ගොඩනැගෙනු පිණිසය. අවසානයේ එහි ප්‍රතිඵල හා ප්‍රයෝජන තුළින් සතුටට පත්විය හැකිය.

සාර්තකත්වය ප්‍රදානය කිරීමේ භාරකරු අල්ලාහ්ය.

කතෘ

ඉස්ලාම් ආගම

ඉස්ලාම් ආගම: එය මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාව කවර ධර්මයක් සමඟ අල්ලාහ් එව්වේ ද, එම ආගමයි. එමගින් අල්ලාහ් සියලු ආගම්වලට මුද්‍රා තැබීය. තම ගැත්තන් වෙනුවෙන් එය පූර්ණවත් කළේය. එමඟින් ඔවුනට ආශිර්වාදය සම්පූර්ණ කළේය. ඔවුන් සඳහා ආගමක් ලෙස එය පිළිගත්තේය. එය හැර වෙනත් ආගමක් කිසිවකුගෙන් පිළිගන්නේ නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:

“මුහම්මද්, නුඹලාගේ පිරිමි (දරුවන්) කිසිවෙකුගේ පියෙකු නො වීය. එනමුත් ඔහු අල්ලාහ්ගේ දූතයාණෝය. නබිවරුන්ගෙන් (අවසානයාය) මුද්‍රාවය. තවද, අල්ලාහ් සියලු දෑ පිළිබඳ ව සර්වඥය.” (සූරා අල් අහ්සාබ් 33:40)

උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි:

"අද දින මම නුඹලාට නුඹලාගේ දහම පරිපූර්ණ කළෙමි. තවද, මාගේ දායාදය ද, නුඹලාට පරිපූර්ණ කළෙමි. ඉස්ලාමය නුඹලාට දහමක් ලෙස මම තෝරා ගතිමි." (අල් මාඉදා 5:3)

උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් අබියස දහම වනුයේ ඉස්ලාමයයි." (ආලු ඉම්රාන් 3:19) උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: “කවරෙකු ඉස්ලාමයෙන් තොර ව වෙනත් දහමක් සොයන්නේ ද, එවිට ඔහුගෙන් (කිසිදු දහමක්) පිළිගනු නො ලබන්නේ ම ය. තවද, ඔහු මතු ලොවෙහි අලාභවන්තයින් අතරින් කෙනෙකි.” (ආලු ඉම්රාන් 3:85)

උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ඒ අනුව දහම්ගත වන මෙන් සමස්ත මිනිස් සංහතියට ම අල්ලාහ් නියම කළේය. අල්ලාහ් තම දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් අමතමින් මෙසේ පවසයි: "අහෝ ජනයිනි! සැබැවින් ම මම නුඹලා සියලු දෙනා වෙත වූ අල්ලාහ්ගේ ධර්මදූතයා වෙමි. අහස් හා පොළොවේ ආධිපත්‍ය ඔහු සතුය. ඔහු හැර නැමදුමට වෙනත් සුදුස්සෙකු නොමැත. ඔහු ජීවය දෙයි. තවද, මරණයට පත් කරයි. එබැවින් නුඹලා යහමඟ ලැබිය හැකි වනු පිණිස අල්ලාහ් ව ද, ඔහු හා ඔහුගේ වදන් විශ්වාස කරනු; ඔහුගේ දූත උම්මි (ශාක්ෂරතාව නො දන්නා) නබිවරයාව ද, විශ්වාස කරනු. තවද, ඔහුව අනුගමනය කරනු." (යැයි නබිවරය!) නුඹ පවසනු. (අල් අඃරාෆ් 7:158)

සහීහ් මුස්ලිම්හි සඳහන් පරිදි අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) පැවසූ බව අබූ හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් මෙසේ වාර්තා කරන ලදී. "මුහම්මද්ගේ ආත්මය කවරෙකුගේ අතෙහි ඇත්තේ ද, ඔහු මත දිවුරමින්, මෙම සමූහයා අතර කිසියම් යුදෙව්වෙකු හෝ කිතුනුවෙකු හෝ මා ගැන ආරංචි වී, පසුව මා කවර කරුණක් සමඟ එවනු ලැබුවේ ද, ඒ ගැන ඔහු විශ්වාස නො කළ තත්ත්වයේ මියැදුණේ නම්, ඔහු නිරාගින්නේ සගයින් අතරින් කෙනෙකු මිස වෙනත් නො වන්නේය."

ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසය තැබීම යනු: එය හුදු විශ්වාසය පමණක් නො ව, පිළිගැනීමෙන් හා එයට යටත් වීමෙන් ඔහු ගෙන ආ දේ විශ්වාස කිරීමය. එතුමාණෝ ගෙන ආ දේ අබූ තාලිබ් පිළිගත්තත්, එය හොඳ ම ආගම බවට සාක්ෂි දැරුවත්, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිවසල්ලම්) තුමාව විශ්වාස කරන්නෙකු බවට අබූතාලිබ් පත් නො වූයේ එබැවිනි.

ඉස්ලාමීය ආගම: පෙර ආගම්වල ඇතුළත් වූ සියලු ම දැහැමි කටයුතු ඇතුළත් වන අතර එය සෑම කාලයකට ම, සෑම ස්ථානයකට ම සහ සෑම ජාතියකට ම වලංගු වීම මඟින් කැපී පෙනේ. සර්වබලධාරී අල්ලාහ් තම දූතයා අමතමින් මෙසේ පවසයි: "තවද, සත්‍යයෙන් යුතු මෙම ග්‍රන්ථය අපි ඔබ වෙත පහළ කළෙමු. එය තමන් අතර තිබූ (පෙර පහළ වූ) ධර්ම ග්‍රන්ථය සත්‍ය කරවන්නකි. තවද, ඒවා ආරක්ෂා කරන්නකි." (අල් මාඉදා 5: 48)

එය සෑම කාලයකට ම, ස්ථානයකට ම සහ ජාතියකට ම වලංගු වේ යන්නෙහි තේරුම: එය පිළිපැදීම ඕනෑ ම වේලාවක හෝ ස්ථානයක සමූහයාගේ අවශ්‍යතාවලට පටහැනි නො වන අතර, එය එහි යහපතම අපේක්ෂා කරයි. ඇතැම් ජනයා සිතන පරිදි සෑම කාලයකට ම, ස්ථානයකට ම හා ජාතියකට ම සමහර අයට අවශ්‍ය පරිදි එය යටත් බව ඉන් අදහස් වන්නේ නැත.

ඉස්ලාමීය ආගම: එය සැබෑ ලෙස පිළිපදින්නන් හට එයට සහයෝගය දක්වන බවටත් සෙසු ඕනෑ ම දෙයකට වඩා එය ප්‍රකට කරන බවටත් උත්තරීතර අල්ලාහ් සහතික කර ඇති සත්‍යය ආගම එයයි. “දේව ආදේශකයින් පිළිකුල් කළ ද, යහමග හා සත්‍ය දහම සමඟ එය සියලු දහම්වලට වඩා ප්‍රකට කරනු පිණිස තම දූතයාණන් (මුහම්මද්ව) එවා සිටියේ ඔහුය.” (අස්-සෆ්: 61:9)

උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "තවද, නුඹලා අතරින් දේවත්වය විශ්වාස කළවුනට, ඔවුනට පෙර සිටියවුන්ට බලය ලබා දුන්නාක් මෙන් මහපොළොවේ ඔවුනට ද, බලය ලබා දෙන බව ද, ඔවුන් වෙනුවෙන් ඔහු පිළිගත් දහම (අනුගමනය කිරීමට) ඔවුනට ඉඩ සලසා දෙන බව ද, ඔවුනට ඇති වූ බියෙන් පසු ව සුරක්ෂිත

තත්ත්වයකට ඔවුන් වෙනස් කරන බව ද, අල්ලාහ් ප්‍රතිඥා දුන්නේය. ඔවුහු මට නැමදුම් කරති. මට කිසිවක් ආදේශ නො කරති. තවද, මින් පසු ව කවරෙකු ප්‍රතික්ෂේප කළේ ද, එවිට ඔවුහු මය පාපතරයෝ." (අන්-නූර් 24:55)

ඉස්ලාම් ආගම: දේව විශ්වාසයකි, ආගමික නීතියකි. එය දේව විශ්වාසය හා ආගමික නීතිවලින් සම්පූර්ණ වූවකි.

1- උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ ඒකීයත්වය තහවුරු කරන මෙන් එය නියෝග කරන අතර ඔහුට ආදේශ තැබීමෙන් වළක්වයි.

2- සත්‍ය කතා කරන මෙන් නියෝග කරන අතර බොරුව වළක්වයි.

3- යුක්තිය අණ කරන අතර අයුක්තිය වළක්වයි. යුක්තිය යනු සමානකම්වල සමානාත්මතාව සහ වෙනස්කම්වල වෙනස පවත්වා ගෙන යාමයි. ඉස්ලාම් දහම සමානාත්මතාවේ දහමයි, යනුවෙන් පොදුවේ අතැම් අය පැවසුව ද, යුක්තිය යනු නිරපේක්ෂ පොදු සමානතාව නො වේ. වෙනස්කම් අතර සමානතාව යනු ඉස්ලාම් නිර්දේශ නො කරන අසාධාරණ කරුණකි. එය සිදු කරන්නා අගයන්නේ ද, නැත.

4- පැවරුම් ඉටු කරන මෙන් අණ කරන අතර වංචාව තහනම් කරයි.

5- වගකීම් ඉටු කරන මෙන් අණ කරන අතර ඒවා කඩ කිරීමෙන් වළක්වයි.

6- දෙමව්පියන්ට ඇප උපස්ථාන කරන මෙන් නියෝග කරන අතර හිංසා කිරීමෙන් වළක්වයි.

7- ඥාතී සම්බන්ධකම් පවත්වන මෙන් අණ කරයි. ඔවුන් නෑදෑයෝ වෙති. එමෙන් ම එම සම්බන්ධකම් බිඳ දැමීම තහනම් කරයි.

8- අසල්වැසියන් සමඟ දැහැමි අයුරින් කටයුතු කරන මෙන් නියෝග කරයි. නපුරුකම් කිරීමෙන් වළක්වයි.

සමස්ත ප්‍රකාශය තුළින් අදහස් වනුයේ: ප්‍රශංසනීය සෑම යහපත් ගුණාංගයක් ම එය (ඉස්ලාමය) නියෝග කරන අතර, පහත් සෑම අයහපත් ගුණාංගයකින් ම වළක්වයි. සෑම දැහැමි ක්‍රියාවක් ම අණ කරන අතර, සෑම නපුරු, අයහපත් ක්‍රියාවකින් ම වළක්වයි.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් යුක්තිය ඉටු කරන ලෙස ද, කාරුණිකත්වය පෙන්වන ලෙස ද, සමීප ඥාතීන්ට පිරිනැමීමට ද, නියෝග කරයි. එමෙන් ම අශික්ෂිත දැයින් ද, පිළිකුල් සහගත දැයින් ද, අපරාධකාරී දැයින් ද, ඔහු වළක්වයි. තවද, නුඹලා මෙනෙහි කරන්නට හැකි වනු පිණිස ඔහු නුඹලාට උපදෙස් දෙයි." (අන් නහ්ල් 16:90)

ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග:

ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග: එය කරුණු පහක් මත පදනම්ව ගොඩනැගී ඇත. නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කළ බවට ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හුමා) විසින් වාර්තා කළ හදීසයක සඳහන් පරිදි: එතුමාණෝ මෙසේ පවසා ඇත. "ඉස්ලාමය කරුණු පහක් මත ගොඩ නැගී ඇත. අල්ලාහ් ඒකීයත්වයට පත් කිරීම මත: එනම් නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියකු නොමැති බවටත්, මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) ඔහුගේ ගැත්තා හා ඔහුගේ දූතයාණන් බවටත් සාක්ෂි දැරීම. සලාතය ඉටු කිරීම, Zසකාත් නිකුත් කිරීම, රමළාන් මාසයේ උපවාසයේ නිරත වීම, හජ් ඉටු කිරීම" වේ. මිනිසෙක්: "(පිළිවෙලින්) හජ් හා රමළාන් උපවාසය ද?" යැයි විමසුවේය. ඔහු "නැත (පිළිවෙලින්) රමළාන් උපවාසය හා හජ් ය. මම අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගෙන් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) අසා දැන ගෙන ඇත්තේ එසේය.

1- නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියකු නොමැති බවත්, මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ඔහුගේ ගැත්තා හා ඔහුගේ දූතයාණන් බවත්, සාක්ෂි දැරීම වනාහි: මෙම සාක්ෂියේ ප්‍රකාශය දිවෙන් උච්චාරණය වූ ස්ථිර විශ්වාසයයි. ඔහුගේ දැඩි විශ්වාසය පිළිබඳ ඔහු ම සාක්ෂි දරන්නාක් මෙනි. මෙහි සාක්ෂි දැරිය යුතු කරුණු එකකට වඩා වැඩි වශයෙන් තිබිය දීත් එක් මූලිකාංගයක් ලෙස ගැනීමට හේතුව පහත සඳහන් වේ.

අ: සැබැවින් ම දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) උත්තරීතර අල්ලාහ් ගැන දැනුම් දෙන්නා වන බැවින් එම ගැතිභාවය හා දූතත්ත්වය

සම්බන්ධයෙන් වන සාක්ෂි දැරීම ද, නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියකු නොමැත යන පූර්ණ සාක්ෂි දැරීමෙන් එකකි.

ආ: සැබැවින් ම සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාවන් වලංගු වීමටත්, ඒවා පිළිගැනීමටත් මූලික පදනම වන්නේ මෙම සාක්ෂියේ ප්‍රකාශ දෙකය. එසේ නො වූ විටක ක්‍රියාව වලංගු වන්නේ හෝ පිළිගනු ලබන්නේ හෝ නැත. එය පිළිගනු ලබනුයේ උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙනුවෙන් අවංක ලෙස ඉටු කිරීමෙන් හා ඔහුගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ව පිළිපැදීමෙනි.

අවංකව අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ඉටු කිරීම තුළින්, 'ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්' නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියකු නොමැති බවට වූ සාක්ෂියේ ප්‍රකාශයත්, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් පිළිපැදීම තුළින් 'සැබැවින් ම මුහම්මද් ඔහුගේ ගැත්තා හා ඔහුගේ දූතයාණන් බවට වූ සාක්ෂියේ ප්‍රකාශයත් තහවුරු වන්නේය.

මෙම මහඟු සාක්ෂි දැරීමේ ඵලය වනුයේ, මැවීම්වලට වහල් වීමෙන් හා දූතවරුන් ලෙස එවනු නො ලැබූ අය පිළිපැදීමෙන් හදවත හා සිත නිදහස් කර ගැනීමය.

2- සලාතය විධිමත්ව ඉටු කිරීම යනු: නිවැරදි හා පූර්ණ අයුරින්, එහි නියමිත වේලාවන්හි හා නිවැරදි ක්‍රමවේද පිළිපදිමින් අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ඉටු කරනු ලබන නැමදුමකි.

ඉන් ලැබෙන ඵලය වනුයේ: හදවත විවෘත වීම, නෙතට සිසිලක් ගෙනදීම, අශීලාචාර හා පිළිකුල් සහගත දැයින් වැළැක්වීමය.

3- Zසකාත් පිරිනැමීම යනු: Zසකාත් සඳහා සුදුසු වස්තුවෙහි නියම වූ ප්‍රමාණයක් වියදම් කිරීමෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙනුවෙන් කරන නැමදුමකි.

එහි ඵලය වනුයේ: (මසුරුකම වැනි) පහත් ගතිගුණවලින් සිත පිරිසිදු කර ගැනීම හා ඉස්ලාමයේ හා මුස්ලිම්වරුන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම.

4- රමළාන් මාසයේ උපවාසයේ නිරත වීම යනු: රමළාන් මස දහවල් කාලයේ උපවාසය කඩකරන කරුණුවලින් වැළකී සිටිමින් උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙනුවෙන් කරන නැමදුමකි.

එහි ඵලය වනුයේ: කීර්තිමත් සර්වබලධාරී අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය අපේක්ෂාවෙන් ඇලුම් කරන දෑ අත්හැර දැමීමට සිත පුහුණු කරවීම.

5- දේව නිවස වෙත හජ් වන්දනාවේ යෑම යනු: හජ් සංකේතවත් කරන සළකුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශුද්ධ වූ නිවස පදනම් කර ගෙන යමින් උත්තරීතර අල්ලාහ්ට කරන නැමදුමයි.

එහි ඵලය වනුයේ: උත්තරීතර අල්ලාහ්ට නැමදුම් කිරීමෙහි දී මූල්‍යමය හා ශාරීරික වශයෙන් තමන්ව කැප කිරීමට පුහුණු කිරීම. හජ් වන්දනාව උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයේ කැපවන ක්‍රියාදාමයන් අතරින් එකක් බවට පත් කර ඇත්තේ එබැවිනි.

මෙම මූලිකාංග සඳහා අප සඳහන් කළ මෙම ප්‍රතිඵල හා අප සඳහන් නො කළ ප්‍රතිඵල අල්ලාහ් වෙනුවෙන් සත්‍ය දහම පිළිපදින, මැවීම් සමඟ යුක්තිය හා සත්‍යය අනුව කටයුතු කරන පිවිතුරු පාරිශුද්ධ ඉස්ලාමීය සමාජයක් බිහි කරයි. ඉස්ලාම් පිළිවෙත් අතර පවතින මේවා හැර සෙසු කරුණු මෙම මූලිකාංග විධිමත් වීම තුළින් විධිමත් වනු ඇත. ඒවායෙහි කටයුතු විධිමත් වීම තුළින් සමාජයේ තත්ත්වයන් ද, විධිමත් වනු ඇත. මෙම ආගමික කටයුතු විධිමත් කිරීමට මඟ හැරෙන ප්‍රමාණයට ඒවායෙහි තත්ත්වයන් ද, විධිමත් වීම අසමත් වී යයි. මෙය පැහැදිලි කර ගන්නට බලන තැනැත්තා, උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ මෙම ප්‍රකාශය පාරායනය කර බලත්වා!

"නියත වශයෙන් ම එම ප්‍රදේශවාසීන් විශ්වාස කොට බිය බැතියෙන් කටයුතු කර තිබුණේ නම් සැබැවින් ම අහසින් හා මහපොළොවෙන් අපි ඔවුන් වෙත සමෘධිය විවෘත කර දෙන්නට තිබුණි. නමුත් ඔවුහු බොරු කළෝය. එවිට ඔවුන් උපයමින් සිටි දෑ හේතුවෙන් අපි ඔවුන් ව ග්‍රහණය කළෙමු. ඔවුන් නිදා ගනිමින් සිටිය දී රාත්‍රියේ අපගේ දඬුවම ඔවුන් වෙත පැමිණීම ගැන ප්‍රදේශවාසීහු අභයදායී ව සිටින්නෝ ද? ඔවුහු කෙළිලොල් කරමින් සිටිය දී, පෙරවරුවේ අපගේ දඬුවම ඔවුන් වෙත පැමිණීම ගැන ප්‍රදේශවාසීහු අභයදායී ව සිටින්නෝ ද? අල්ලාහ්ගේ උපාය ගැන ඔවුහු අභයදායී ව සිටින්නෝ ද? අල්ලාහ්ගේ උපාය මාර්ගයට අලාභවන්ත ජනයා මිස වෙනත් කිසිවකු අභයදායී ව නො සිටියි." (අල් අඃරාෆ් 7:96-99)

එමෙන් ම ඉකුත්ව ගිය අයගේ ඉතිහාසය දෙස බලන්න. සැබැවින් ම බුද්ධිමතුන්හට ඉතිහාසය පාඩමකි. හදවත් තුළ ආවරණයක් නො වැටුනු අයට පැහැදිලි සාක්ෂියකි. අල්ලාහ් උදව් කරත්වා!

ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතියේ පදනම

ඉස්ලාම් දහම:- අප කලින් පැහැදිලි කළ පරිදි- ප්‍රතිපත්තියකි. පිළිවෙතකි. එහි ඇති පිළිවෙත් කිහිපයක් අපි පෙන්වා දුන්නෙමු. එහි පිළිවෙත් සඳහා පදනමක් ලෙස සැළකෙන එහි මූලිකාංග අපි මෙනෙහි කළෙමු.

ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතිය වනාහි: එය අල්ලාහ්, ඔහුගේ මලාඉකාවරුන්, ඔහුගේ දිව්‍ය ග්‍රන්ථ, ඔහුගේ දූතවරුන්, අවසන් දිනය හා පෙර නියමය -එහි යහපත හා අයහපත යනාදිය විශ්වාස කිරීමය.

මෙම මූලික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථය හා ඔහුගේ දූත මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ සුන්නාව පෙන්වා දෙයි.

උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ ග්‍රන්ථයේ ඔහු මෙසේ සඳහන් කරයි. "නැගෙනහිර හා බටහිර දෙසට නුඹලාගේ මුහුණ හැරවීම පමණක් යහපත නො වේ. නමුත් යහපත වනුයේ කවරෙකු අල්ලාහ්, අවසන් දිනය, මලක්වරුන්, දේව ග්‍රන්ථය සහ වක්තෘවරුන් ව විශ්වාස කොට..." (අල් බකරා 2:177)

'කද්ර්' හෙවත් පෙර නියමය ගැන ඔහු මෙසේ පවසයි: "නියත වශයෙන් ම අපි සෑම දෙයක් ම නියමිත ප්‍රමාණනය අනුව මවා ඇත්තෙමු. තවද, අපගේ නියෝගය ඇසි පිය ගසන්නාක් මෙන් එකක් පමණි." (අල්-කමර් 54:49,50)

ජිබ්රීල් (අලෛයිහිස් සලාම්) තුමා ඊමානය ගැන විමසා සිටි අවස්ථාවේ එතුමාට පිළිතුරු සපයමින් නබිතුමාණන් මෙසේ පවසා සිටි බව සුන්නාවෙහි සඳහන්ව ඇත. “ඊමාන් යනු: අල්ලාහ්, ඔහුගේ මලක්වරුන්,

ඔහුගේ දහම්, ඔහුගේ දූතවරුන් හා අවසන් දිනය පිළිබඳ ඔබ විශ්වාස කිරීම හා පෙර නියමය පරිදි එහි හොඳ නරක සිදුවන බවත්, ඔබ විශ්වාස කිරීමයි.”

උත්තරීතර අල්ලාහ් විශ්වාස කිරීම.

අල්ලාහ්ව විශ්වාස කිරීම තුළ කරුණු හතරක් ඇතුළත් වේ.

පළමු කරුණ: උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම විශ්වාස කිරීම:

උත්තරීතර ඔහුගේ පැවැත්ම පෙන්වා දෙන කරුණු වනුයේ: සහජ ධර්මතාව, බුද්ධිය, ආගමික පිළිවෙත්, සංවේදීතාව.

1- උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම පෙන්වා දෙන සහජ ධර්මතාව: සෑම මැවීමක් ම කිසිදු පූර්ව ඉගැන්වීමකින් හෝ චින්තනයකින් තොරව ඔහුගේ මැවුම්කරු විශ්වාස කරන ධර්මතාව මත මවා ඇත. ඉන් තම හදවත වෙනතකට යොමු කිරීමට බලන්නෙකු මිස එම ධර්මතාවෙන් හැරෙන්නේ නැත. එය නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ගේ ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලි වේ. "ඉපදෙන සෑම දරුවකු ම සහජ ධර්මතාව මත උපත ලබන්නේය. ඔහු යුදෙව්වකු බවට හෝ කිතුනුවකු බවට හෝ අග්නි වඳින්නෙකු බවට හෝ පත් කරනුයේ ඔහුගේ දෙමාපියන්ය."

2- උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම පෙන්වා දෙන බුද්ධිමය සාධක වනුයේ: පෙර බිහි වූ මෙන් ම බිහි වෙන්නට ඇති සියලු ම මැවීම් සඳහා ඒවා මවන මැවුම්කරුවකු සිටිය යුතු බැවිනි. යමක් එය තුළින් ම බිහිවීමට හෝ අහඹුවෙන් ඇතිවීමට හෝ නො හැකිය.

යමක් එය තුළින් ම බිහි කිරීමට නො හැකිය; සැබැවින් ම යමක් එය විසින් ම මවා ගන්නට නො හැකිය. හේතුව එය ඇති වීමට පෙර කිසිවක් නැති තත්ත්වයක පසු විය. එසේ නම් එය මවන්නෙකු විය හැක්කේ කෙසේ ද?

එය අහඹුවෙන් සිදු වූවක් ද, විය නො හැකිය. හේතුව සෑම සිදුවීමකට ම සිදු කරන්නෙකු සිටිය යුතු බැවිනි. තවද, එහි පැවැත්ම මෙම විස්මිත අනුපිළිවෙල මත පවතින නිසාත්, සුසංයෝගී බැඳීමක් සහිතව පවතින නිසාත්, කරුණු හා හේතු සාධක අතර මෙන් ම ජීවීන් එකිනෙකා අතර පවතින ඒකාබද්ධ සම්බන්ධතා යනාදිය නිසාත් ඒවායෙහි පැවැත්ම අහඹු සිදුවීමක් වීම මුළුමණින් ම වළක්වාලයි. එය අහම්බෙන් සිදු වන්නක් නම් එහි පැවැත්මේ මූලාරම්භයේ දී පිළිවෙලක් දකින්නට නො හැකි වේ. එසේ නම් එහි පැවැත්ම හා වර්ධනයේ දී එය නිත්‍ය වන්නේ කෙසේ ද?

යමක් තමන් තුළින් ම බිහිවී තිබීම හෝ අහම්බෙන් සිදු වී තිබීම හෝ මෙම මැවීම් අතර දකින්නට නො ලැබෙන්නේ නම්, ඒවා බිහිකළ කෙනෙකු සිටිය යුතු බව පෙන්වා දෙයි. ඔහු සකල ලෝකයන්හි පරමාධිපතියාණන් වන අල්ලාහ්ය.

බුද්ධිමය හා තාර්කික සාධක සූරා අත්-තූර්හි උත්තරීතරයාණන් අල්ලාහ් මෙසේ සඳහන් කර ඇත: "එසේ නැතහොත් කිසිවක් නොමැති ව ඔවුන් මවනු ලැබුවෝ ද? එසේ නැතහොත් මවන්නෝ ඔවුහු ද?" (අත්තූර් 52:35) ඉන් අදහස් කරනුයේ: සැබැවින් ම ඔවුන් මැවුම් කරුවකු නොමැතිව මවනු ලැබුවේ නැති බවත්, ඔවුන් විසින් ම ඔවුන්ව මවා නැති බවත්ය. ඒ අනුව ඔවුනට මැවුම්කරුවකු සිටින බව එය පෙන්වා දෙයි. ඔහු උත්තරීතර අල්ලාහ්ය. අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) සූරා තූර් පාරායනය කරන අවස්ථාවේ එයට සවන්

දුන් ජුබෙයිර් ඉබ්නු මුත්ඉම් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා මෙම වදන් කිහිපය ලබා ගත්තේය. "එසේ නැතහොත් කිසිවක් නොමැති ව ඔවුන් මවනු ලැබුවෝ ද? එසේ නැතහොත් මවන්නෝ ඔවුහු ද? එසේ නැතහොත් ඔවුහු අහස් හා මහපොළොව මැව්වෝ ද? එසේ නො ව ඔවුහු තරයේ විශ්වාස නො කරති. එසේ නැතහොත් ඔවුන් අබියස නුඹගේ පරමාධිපතිගේ භාණ්ඩාගාර තිබේ ද? එසේ නැතහොත් (ඒ මත) ආධිපත්‍ය දරන්නෝ ඔවුහු ද?" (අත්තූර් 52:35-37)

ඒ වන විට හෙතෙම දෙවියන්ට ආදේශ තබන මුෂ්රික් වරයකු ලෙස සිටියේය. ඔහු මෙසේ පැවසීය: මාගේ හදවත පියාසර කරන්නට විය. මාගේ හදවත තුළ දේව විශ්වාසය ගැන කියවුනු පළමු දෑ මෙය විය."

එය පැහැදිලි කරන උදාහරණයක් අපි මෙසේ ඉදිරිපත් කරමු: උද්‍යානවලින් වට වුණු; ඒවා අතර ගංගා ගලා බසින; මෙට්ට සහ ඇඳන්වලින් පිරුණු, සංරචක සහ අනුපූරක අතරින් සියලු වර්ගවල සැරසිලි කළ; ශක්තිමත්ව ඉදිකරන ලද මාලිගාවක් ගැන යමෙක් ඔබට පවසයි. හෙතෙම ඔබට මෙසේ පවසා සිටියි: සැබැවින් ම මෙම මාලිගාව හා එහි පවතින පූර්ණත්වය එය විසින් ම බිහිකර ගත්තක් යැයි හෝ එය කිසිදු නිර්මාණකරුවකුගෙන් තොරව අහඹුවෙන් සිදු විය යැයි හෝ ඔබට පැවසුවහොත් එය ඔබ හෙළා දකින්නටත් එය බොරු යැයි පැවසීමටත් පසුබට වන්නේ නැත. එමෙන් ම එම ප්‍රකාශය මෝඩ ප්‍රකාශයක් බව ඔබ සළකනු ඇත. එසේ නම්, මින් පසු පවා පෘථිවි තලය, අහස, ග්‍රහ තාරකා, විවිධ තත්වයන් සහ විශ්මය ජනක පද්ධතිය සහිත මෙම විශාල විශ්වය, මැවුම්කරුවෙකු නොමැතිව එය විසින් ම නිර්මාණය කරන ලද්දක් හෝ අහම්බෙන් බිහි වූවක් ලෙස සැළකීම සුදුසු කාර්යයක් වන්නේ ද?

3- උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම සහතික කරන ආගමික සාධක වනුයේ: දිව්‍යමය සෑම පුස්තකයක් ම මේ ගැන කතා කර තිබීමය. මිනිසාගේ යහපත ඇතුළත් කරගත් සාධාරණ නීති සමඟ පැමිණි ඇති කරුණු සැබැවින් ම මේවා මැවීම්වල යහපත මැනවින් දන්නා මහා ප්‍රඥාවන්ත පරමාධිපතිගෙන් වූවක් බව පෙන්වා දෙයි. එමෙන් ම විශ්ව තොරතුරු පිළිබඳව, ඒවායෙහි සිදුවීම් තහවුරු කරමින් සඳහන් කර ඇති කරුණු ද, පරමාධිපතියාණන් විසින් දන්වා සිටින සියලු දෑ බිහිකරන්නට ඔහු බලය ඇත්තා බව ද, පෙන්වා දෙයි.

4- අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම පෙන්වා දෙන සංවේදී සාක්ෂි හා සාධක කරුණු දෙකකින් සමන්විතය:

ඒ දෙකින්,

පළමුවැන්න: අයැද සිටින්නන් සඳහා පිළිතුරු සපයනු ලැබීම, පීඩාවට පත්වූවන්ට සහන ලැබීම යනාදිය පිළිබඳ අපි අසන්නෙමු. දකින්නෙමු. එය උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම පැහැදිලිව පෙන්නුම් කරයි. සුවිශුද්ධ අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "තවද, නූහ්, මීට පෙර ඔහු ඇමතූ අවස්ථාවේ අපි ඔහුට පිළිතුරු දුනිමු." (අල්-අන්බියා 21:76)

උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "නුඹලාගේ පරමාධිපතිගෙන් නුඹලා උදව් පතන විට, ඔහු නුඹලාට පිළිතුරු දුන්නේය." (අල් අන්ෆාල් 8:9)

සහීහ් අල් බුහාරිහි අනස් ඉබ්නු මාලික් (රළියල්ලාහු අන්හු) විසින් වාර්තා කළ හදීසයක් මෙසේ සඳහන් වෙයි. "සිකුරාදා දින නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් දේශනා කරමින් සිටිය දී ගැමි අරාබිවරයකු එහි පිවිස; "අහෝ අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි! වස්තුව විනාශ විය, දරුමල්ලන් කුස ගින්නෙන් සිටිති. අප වෙනුවෙන් අල්ලාහ්

ඉදිරියේ කණ්ණලව් කර සිටින්නැ"යි ඉල්ලා සිටියේය. එවිට එතුමාණෝ දෑත් ඔසවා ප්‍රාර්ථනා කළහ. එවිට කඳු මෙන් වළාකුළු නැගී ආවේය. එතුමාගේ රැවුලෙන් වැහි බිඳු වැටෙනු මම දකින තෙක් එතුමා මින්බර් වේදිකාවෙන් බැස්සේ නැත.

දෙවන සිකුරාදි දිනයේ දී එම ගැමි අරාබිවරයා හෝ වෙනත් කෙනෙකු හෝ පැමිණ: "අහෝ අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි! ගොඩනැගිලි විනාශ විය. වස්තුව ජලයේ ගිලී ඇත. අප වෙනුවෙන් අල්ලාහ් ඉදිරියේ කණ්ණලව් කරන්න" යැයි පවසා සිටියේය. පසුව එතුමාණෝ තම දෑත් ඔසවා මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කළහ: "අල්ලාහුම්ම හවාලෙයිනා, වලා අලයිනා' (අහෝ දෙවියනි! අපට හිතකර අයුරින් පහළ කරනු මැනව. අපට අහිත කරන අයුරින් පහළ නො කරනු මැනව!) පසුව එතුමාණෝ කවර දිශාවකට ඇඟිල්ල යොමු කළේ ද, එතැනින් (එම වළාකුළු) විසිර ගියේය."

අල්ලාහ් වෙත සැබෑ ලෙසින් නැඹුරු වී, ප්‍රාර්ථනා පිළිගනු ලබන කොන්දේසි පිළිපදිමින්, තම ප්‍රාර්ථනාවන්ට පිළිතුරු සපයනු ලබන අය අදටත් දැකිය හැකි කරුණක් වී ඇත්තේය.

දෙවැන්න: ප්‍රාතිහාර්යයන් ලෙස හඳුන්වනු ලබන, ජනයා විසින් දැක ඇති හෝ ඒවා ගැන අසා ඇති නබිවරුන්ගේ ඇතැම් සාධක, ඔවුන් එවූ දෙවිඳුන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ පැහැදිලිව පෙන්වා දෙන සාධකයකි. ඔහු උත්තරීතර අල්ලාහ්ය. හේතුව එම කටයුතු මිනිස් කතාවෙන් බැහැර වූවකි. ඔහුගේ දූතවරුන් ශක්තිමත් කිරීම උදෙසාත්, ඔවුනට උදව් කරනු පිණිසත් උත්තරීතර අල්ලාහ් ඒවා ක්‍රියාත්මක කළේය.

මෙයට උදාහරණයක් ලෙස මූසා (අලයිහිස් සලාම්) තුමාගේ ප්‍රාතිහාර්යය දැක්විය හැකිය. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔහුගේ සැරයටියෙන්

මුහුදට ගසන මෙන් නියෝග කළ අවස්ථාවේ එතුමා එසේ ගැසූ විට වියළි මාර්ග දොළොසක් මතු විය. ඒ අතරින් වූ ජලය කඳු වැනිය.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "ඔබේ සැරයටියෙන් මුහුදට ගසන මෙන් අපි මූසාට දන්වා සිටියෙමු. එවිට එය පැළී ගියේය. (පැළී ගිය) සෑම කොටසක් ම (ජලය) මහා කඳු මෙන් විය." (අෂ්-ෂුඅරා 26:63)

දෙවැනි උදාහරණය නම්: ඊසා (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමා මිය ගිය ඇත්තන්හට ප්‍රාණය දෙමින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රාතිහාර්යයි. අල්ලාහ්ගේ අනුමැතියෙන් ඔවුන්ගේ මිනීවලවල්වලින් ඔහු ඔවුන් බැහැර කළේය. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඒ ගැන මෙසේ පවසයි: "තවද, අල්ලාහ්ගේ අනුමැතියෙන් මිය ගියවුනට ප්‍රාණය දෙමි." (ආලු ඉම්රාන් 3:49)

තවදුරටත් මෙසේ පවසා ඇත: "මාගේ අනුමැතියෙන් මියගියවුන් නුඹ බැහැර කළ අවස්ථාව ද, සිහිපත් කරනු." (අල්-මාඉදා 5:110)

තුන්වන උදාහරණය: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ට හිමි වූ ප්‍රාතිහාර්යයි. කුරෙයිෂ්වරු එතුමාණන්ගෙන් ප්‍රාතිහාර්යයක් ඉල්ලා සිටි අවස්ථාවේ එතුමාණෝ චන්ද්‍රයා දෙසට සංඥා කළේය. එවිට එය දෙකඩ වෙන් විය. එවිට මිනිසුන් එය දුටුවෝය. ඒ ගැන උත්තරීතරයාණන්ගේ ප්‍රකාශය මෙසේය. "අවසන් හෝරාව සමීප වී ඇත. තවද, චන්ද්‍රයා පැළී ගොස් ඇත. තවද, යම් සංඥාවක් ඔවුන් දුටුවා වුව ද, ඔවුන් පිටුපා (මෙය) 'පැවත එන මායාවක්' යැයි පවසති." (අල් කමර් 54:1,2)

මෙම අවබෝධය දෙන සංඥාවන්, ඔහුගේ දූතවරුන් ශක්තිමත් කරනු පිණිසත්, ඔවුනට උදව් කරනු පිණිසත් අල්ලාහ් ක්‍රියාත්මක කළේය. ඒවා උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පැවැත්ම ඉතා පැහැදිලිව සනාථ කරයි.

අල්ලාහ් පිළිබඳ වූ විශ්වාසය ඇතුළත් කරගත් දෙවැනි කරුණ වනුයේ ඔහුගේ පරමාධිපත්‍ය පිළිබඳ වූ විශ්වාසයයි. එනම් පරමාධිපත්‍යය ඔහුට පමණක් සතු අතර ඔහුට කිසිදු හවුල්කරුවකු නැත. එමෙන් ම ඔහුට කිසිදු උදව්කරුවකු ද, නැත.

රබ් යනු: මැවීම, ආධිපත්‍ය හා නියෝගය සතු අය වේ. ඒ අනුව අල්ලාහ් හැර මැවුම්කරුවකු නැත. ඔහු හැර පරමාධිපතියකු නැත. ඔහු හැර නියෝග කරන්නෙකු වෙනත් නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසා ඇත: "දැන ගනු. මැවීම් හා නියෝගය ඔහු සතුය." (අල් අඃරාෆ් 7:54)

තවදුරටත් මෙසේ පවසා ඇත: "... එයයි නුඹලාගේ පරමාධිපති වූ අල්ලාහ්. සියලු බලය ඔහු සතුය. ඔහු හැර නුඹලා ඇරයුම් කරන සෙසු අය වනාහි, ඔවුනට ඉඳි ඇටයක සිවියක් තරම් හෝ යමක් සතු කර ගත නො හැකිය." (ෆාතිර් 35:13)

අල්ලාහ්ගේ පරමාධිපත්‍ය හෙළා දකින කිසිවෙක් මැවීම් අතර දකින්නට නැත. එසේ හෙළා දකිනුයේ, ඔහු පවසන දෑ පිළිබඳ විශ්වාස නො කරන අහංකාර මුරණ්ඩුකාරයකු පමණි. එය ෆිර්අවුන් ගෙන් සිදු වූවක් මෙනි. ඔහු ජනයාට "නුඹලාගේ උත්තරීතර පරමාධිපති මම වෙමි' (සූරා අන්නාසිආ 79:24)

"අහෝ ප්‍රධානියනි! මා හැර වෙනත් දෙවියකු නුඹලාට සිටින බව මම නො දනිමි" (අල්-කසස් 28:38) යැයි සවසා සිටි අවස්ථාවේ ඔහුගෙන් නිකුත් වූවාක් මෙනි. එය නිවැරදි ප්‍රතිපත්තිය නො වේ.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "තවද, ඔවුන්ගේ ආත්මයන් එය පිළිගන්නා තත්ත්වයේ තිබිය දීත් අසාධාරණ ලෙසින් හා පුහුමානයෙන් යුතු ව ඔවුහු එය ප්‍රතික්ෂේප කළෝය." (අන්-නම්ල් 27: 14)

අල්ලාහ් ෆිර්අවුන් ගැන පවසා සිටින අවස්ථාවේ, මූසා ෆිර්අවුන්ට මෙසේ පැවසූ බව සඳහන් කරයි. "මේවා පැහැදිලි සාධක ලෙස අහස්හි හා මහපොළොවේ පරමාධිපති මිස වෙනත් කිසිවකු පහළ නො කළ බව සැබැවින් ම නුඹ දන්නෙහිය. තවද, අහෝ ෆිර්අවුන්! නුඹ විනාශ කරනු ලබන්නකු බව සැබැවින් ම මම සිතමි යැයි ඔහු කීවේය." (අල් ඉස්රා: 17: 102)

එබැවින් දෙවියන්ට ආදේශ තැබූවෝ දේවත්වයෙහි අල්ලාහ්ට ඔවුන් යමක් ආදේශ කළ ද, අල්ලාහ්ගේ පරමාධිපත්යය පිළිගනිති. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති:

"නුඹලා දැන සිටියෙහු නම්, මහපොළොව හා එහි ඇත්තන් කවුරුන් සතුදැ?යි නුඹ විමසනු. අල්ලාහ් සතු යැයි ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් නුඹලා මෙනෙහි කළ යුතු නො වේදැයි විමසනු. අහස් හතෙහි හිමිපාණන් හා මහත් වූ අර්ෂ්හි හිමිපාණන් කවුරුන්දැ?යි නුඹ විමසනු. අල්ලාහ් සතු යැයි ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් නුඹලා බිය බැතිමත් විය යුතු නො වේදැ?යි නුඹ විමසනු. සියලු දෑහි පාලනයන් තම අතෙහි ඇත්තා කවුරුන්දැයි නුඹ විමසනු. තවද, ඔහු රැකවරණය සලසයි. තවද, ඔහුට එරෙහිව කිසිවකු රැකවරණය නො ලබයි. නුඹලා දැන සිටියාහු නම්! අල්ලාහ් සතු යැයි ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් නුඹලා වශී කරනු ලබනුයේ කෙසේදැ?යි නුඹ විමසනු." (අල්-මුඃමිනූන් 23:84-89)

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති. "තවද, අහස් හා මහපොළොව මැව්වේ කවුරුන්දැ?යි නුඹ ඔවුන්ගෙන් විමසා සිටියෙහි නම් 'සර්වඥ සර්ව බලධාරියාණන් ඒවා මැව්වේ යැ'යි සැබැවින් ම ඔවුන් පවසනු ඇත." (අස්-සුහ්රුෆ් 43:9)

තවද, අල්ලාහ් මෙසේ ද, පවසයි: "තවද, ඔවුන් මැව්වේ කවුදැ?යි ඔබ ඔවුන්ගෙන් විමසූ විට අල්ලාහ් යැයි සැබැවින් ම ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් ඔවුන් වෙනතකට හරවනු ලබනුයේ කෙසේ ද?" (අස්- සුහ්රුෆ් 43:87)

ශුද්ධ වූ අල්ලාහ්ගේ ආඥාව, නියෝගය ලෞකික හා ආධ්‍යාත්මික සියලු කරුණු ආවරණය කළ එකකි. ඔහු අභිමත පරිදි ඔහුගේ ප්‍රඥාවට අනුව විශ්වය පාලනය කරන්නේත්, එහි තීන්දු ලබා දෙන්නේත් ඔහු මය. එමෙන් ම ආගමික පිළිවෙත් හා ගනුදෙනු පිළිබඳ නීතිරීති ඔහුගේ ප්‍රඥාවට අනුව තීරණය කරන්නේත් ඔහු මය. එම නැමදුම්වල දී වෙනත් ආගම්ගත කරන්නෙකු හෝ ගනුදෙනුවල දී වෙනත් තීරකයකු හෝ ඔහු සමඟ සම්බන්ධකර ගත්තේ නම්, ඔහු ඔහුට ආදේශ තැබීය. දේව විශ්වාසය ඔහු සහතික කළේ නැත.

අල්ලාහ් පිළිබඳ වූ විශ්වාසය තුළ ඇතුළත් තුන්වන කරුණ වනුයේ: ඔහුගේ දේවත්වය පිළිබඳ විශ්වාසයයි. එනම්: සැබෑ දෙවියන් ඔහු පමණය. ඔහුට කිසිදු හවුල්කරුවකු නොමැත යන්නයි. 'ඉලාහ්' දෙවියා යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ ප්‍රියභාවයෙන් හා ගරු කිරීමෙන් නැමදුම් ලබන්නාය.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "නුඹලාගේ දෙවියා එක ම දෙවියාය. අපරිමිත දයාන්විත අසමසම කරුණාන්විත ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙකු නැත." (අල් බකරා 2:163)

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. “අල්ලාහ්, ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙක් නොමැත යැයි සාක්ෂි දරයි. එමෙන් ම මලක්වරුන් ද, යුක්තිය ඉටු කරමින් සිටින ඥානයෙන් යුත් අය ද, (සාක්ෂි දරති.) ප්‍රඥාවන්ත සර්ව බලධාරී ඔහු හැර වෙනත් දෙවියෙක් නොමැත.” (ආලු ඉම්රාන්: 18)

අල්ලාහ් සමඟ වෙනත් දෙවියකු තෝරා ගත් සෑම කෙනෙක් ම නමැද සිටින්නේ ඔහු හැර වෙනත් දෑටය. එම දේවත්වය අර්ථ විරහිතය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "එය නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් වන ඔහු ම සත්‍ය බැවිනි. තවද, ඔහු හැර දමා, ඔවුන් අයැදින දෑ නිෂ්ඵල දෑ මය. තවද, නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් උත්තරීතරය; අතිශ්‍රේෂ්ඨය." (අල්-හජ් 22:62)

දෙවිවරුන් යැයි නම් තබා හැඳින්වීමෙන් ඔවුන් කිසිවෙක් නියම දේවත්වය පිරිනමන්නේ නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් (ලාත්, උස්සා, මනාත් යනාදිය සම්බන්ධයෙන්) මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි. "ඒවා නුඹලා හා නුඹලාගේ මුතුන් මිත්තන් ඒවාට නම් තැබූ (පුහු) නාමයන් මිස වෙනකක් නැත. ඒවා පිළිබඳ කිසිදු සාධකයක් අල්ලාහ් පහළ නො කළේය." (අන්-නජ්ම් 53:23)

හූද් (අලෛයිහිස් සලාම්) තුමා තම ප්‍රජාවට පවසා සිටි දෑ පිළිබඳව අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නුඹලා හා නුඹලාගේ මුතුන් මිත්තන් ඒවාට නම් තැබූ නාමයන් ගැන නුඹලා මා සමඟ වාද කරන්නෙහු ද? ඒවා පිළිබඳ කිසිදු සාධකයක් අල්ලාහ් පහළ කළේ නැත." (අල් අඃරාෆ් 7:71)

යූසුෆ් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමා, සිරගෙදර සිටි තම මිතුරාට පැවසූ දෑ පිළිබඳව අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "අහෝ මාගේ මිතුරු සිරකරුවන් දෙදෙන! උතුම් වනුයේ (වෙන් වෙන් ව සිටින) විවිධ දෙවිවරුන් ද, එසේ නැතහොත් බලපරාක්‍රමයාණන් වූ එක ම දෙවිඳාණෝ අල්ලාහ් ද? ඔහු හැර දමා නුඹලා නැමදුම් කරන දෑ නුඹලා හා නුඹලාගේ මුතුන් මිත්තන් විසින් ඒවාට නම් තැබූ නාමයන් මිස වෙනකක් නැත." (යූසුෆ් 12:39-40)

දූතවරු (අලෙයිහුමුස් සලාම්) තම ප්‍රජාවන්ට මෙසේ පවසා සිටියේ එබැවිනි. "අල්ලාහ්ට නමදින්න. නුඹලාට ඔහු හැර වෙනත් කිසිදු දෙවියකු නොමැත." (අල් අඃරාෆ් 7:59) නමුත් බහුදේව වාදීහු එය ප්‍රතික්ෂේප කරති. අල්ලාහ් හැර දමා වෙනත් දෙවිවවරුන් නැමදුමට ගනිති. ශුද්ධ වූ අල්ලාහ් සමඟ ඔවුන්ට ද, නැමදුම් කරති. ඔවුන්ගෙන් උදව් උපකාර පතති.

බහුදේවවාදීන් මෙම දෙවිවරුන් පත් කර ගැනීම බුද්ධිමය උදාහරණ දෙකකින් නිශ්ඵල බව උත්තරීතර අල්ලාහ් පෙන්වා දී ඇත.

පළමුවැන්න: ඔවුන් එසේ තෝරාගත් දෙවිවරුන් අතර දේවත්වයේ සුවිශේෂී භාවයන් කිසිවක් දක්නට නැත. ඔවුන් පවා මැවීම්ය. ඔවුන් කිසිවක් මවන්නේ නැත. ඔවුන් නමදින අය කිසිදු ප්‍රයෝජනයක් ගෙන දෙන්නේ නැත. ඔවුන්ගෙන් කිසිදු හානියක් වළක්වන්නේ ද, නැත. ජීවත් කරවීමට හෝ මරණයට පත් කිරීමට හෝ කිසිදු බලයක් ඔවුනට නැත. අහස්හි කිසිවක් ඔවුනට හිමි නැත. එහි ඔවුහු හවුල්කරුවෝ ද, නො වෙති.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "තවද, ඔවුහු ඔහු හැර දමා වෙනත් දෙවිවරුන් ගත්තෝය. ඔවුහු කිසිවක් මවනු නැත. ඔවුහු

පවා මවනු ලැබූවෝ වෙති. තවද, ඔවුනට යම් හානියක් හෝ ප්‍රයෝජනයක් හෝ සැලසීමට ඔවුන් බලය නො දරනු ඇත. තවද, (කිසිවක්) ජීවත් කරවීමට හෝ මරණයට පත් කිරීමට හෝ නැවත නැගිටුවීමට හෝ ඔවුන් බලය නො දරනු ඇත." (අල්-ෆුර්කාන් 25:3)

උත්තරීතරයාණන් මෙසේ ද, පවසයි: "අල්ලාහ් හැර දමා නුඹලා විශ්වාස කළවුන් නුඹලා ඇරයුම් කරනු. අහස්හි හා මහපොළොවේ අණුවක තරම් ප්‍රමාණයක් හෝ ඔවුහු සතුව නැත. තවද, ඒ දෙකෙහි කිසිදු හවුලක් ද, ඔවුනට නොමැත. ඔවුන් අතරින් කිසිදු උරදෙන්නකු හෝ ඔහුට නැතැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු. තවද, කවරෙකුට ඔහු අවසර දුන්නේ ද, ඔහුට හැර ඔහු අබියස මැදිහත්වීම (කිසිවෙකුට) ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ නැත. (සබඃ 34:22,23)

තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "කිසිවක් නො මවන දේ ඔවුහු ආදේශ කරන්නෝ ද? ඔවුන් ද, ඔහු විසින් මවනු ලැබ සිටිය දී. තවද, මොවුනට උදව් කිරීමට ඔවුනට නො හැකිය. එමෙන් ම ඔවුන් තමන්ට ම පවා උදව් කර ගත නො හැකිය." (අල්-අඃරාෆ් 7:191-192)

එම ව්‍යාජ දෙවිවරුන්ගේ තත්ත්වය මෙසේ තිබිය දී, ඔවුන් දෙවිවරුන් ලෙස ගැනීම මහත් මෝඩ කමක් වන අතර ම අර්ථ විරහිත ව්‍යාජයකි.

දෙවැන්න: සැබැවින් ම උත්තරීතර අල්ලාහ් ඒකීය බවත්, ඔහු පරමාධිපති මෙන් ම මැවුම්කරු බවත්, සියලු කරුණුවල ආධිපත්‍ය ඔහු අතෙහි ඇති බවත්, ඔහු ආරක්ෂා කරන අතර ඔහුව ආරක්ෂා කිරීමට කිසිවකු අවශ්‍ය නො වන බවත්, මෙම බහුදේවවාදීහු පිළිගනිති. මෙසේ පරිපාලනය පිළිබඳව ඔහු ඒකීයත්වයට ඔවුන් පත් කරන්නාක් මෙන් ම

දේවත්වය සම්බන්ධයෙන් ද, ඔහුව ඒකීයත්වයට පත් කිරීම ඔවුනට අවශ්‍ය වන්නේය. උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "අහෝ ජනයිනි! නුඹලා හා නුඹලාට පෙර සිටි අය මැව්වා වූ නුඹලාගේ පරමාධිපතිට නමදිනු. නුඹලා බිය බැතිමත් විය හැකි වනු පිණිස. ඔහු නුඹලාට මහපොළොව ඇතිරිල්ලක් බව ට ද, අහස වියනක් බව ට ද, නිර්මාණය කළේය. තවද, අහසින් (වැසි) ජලය පහළ කර එමඟින් නුඹලාගේ පෝෂණය පිණිස පලතුරු හට ගැන්වීය. එබැවින් දැනුවත් ව ම නුඹලා අල්ලාහ් ට සමානයන් නො තබනු." (අල්-බකරා 2:21-22)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති. "තවද, ඔවුන්ව මැව්වේ කවුදැයි ඔබ ඔවුන්ගෙන් විමසූ විට අල්ලාහ් යැයි සැබැවින් ම ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් ඔවුන් වෙනතකට හරවනු ලබනුයේ කෙසේ ද?" (අස්-සුඛ්රුෆ් 43:87)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "අහසින් හා පොළොවෙන් නුඹලාට පෝෂණය ලබා දෙන්නේ කවුරු ද? ශ්‍රවණය හා දෘෂ්ටීන් සතු වන්නේ කාහට ද? මළ දැයින් ජීවී දෑ මතු කොට ජීවී දැයින් මළ දෑ මතු කරන්නේ කවරෙකු ද? සියලු කරුණු සැලසුම් කරන්නේ කවරෙකු දැ? යි (නබිවරය) නුඹ විමසනු. එවිට 'අල්ලාහ්' යැයි ඔවුහු පවසනු ඇත. එසේ නම් නුඹලා බිය හැඟීමෙන් කටයුතු කළ යුතු නො වේ දැ? යි නුඹ විමසනු. ඔහු මය නුඹලාගේ සැබෑ පරමාධිපති වූ අල්ලාහ්. මෙම සත්‍යයෙන් පසු මුළාව මිස වෙන කුමක් ද? එසේ නම් නුඹලා වෙනතකට යොමු කරනු ලබනුයේ කෙසේ ද?" (යූනුස් 10:31-32)

අල්ලාහ්ව විශ්වාස කිරීම තුළට ඇතුළත් වන සිව්වැනි කරුණ වන්නේ: ඔහුගේ නාම හා ගුණාංග පිළිබඳ විශ්වාස කිරීමයි.

එනම්: තමන් ගැන තම ග්‍රන්ථයේ අල්ලාහ් ස්ථිර කළ හෝ අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගේ සුන්නාවේ ස්ථිර කළ නාමයන් හා ගුණාංග කිසිදු විකෘති කිරීමකින් හෝ අඩු, වැඩි කිරීමකින් හෝ ක්‍රම පැහැදිලි කිරීමකින් හෝ උපමා කිරීමකින් තොරව තහවුරු කිරීමය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "අල්ලාහ් සතු අලංකාර නාම ඇත. ඒවා මඟින් ඔබ ඔහුට ඇරයුම් කරන්න. ඔහුගේ නාමවල විකෘති කරන්නන් අත්හැර දමන්න. ඔවුන් සිදු කරමින් සිටි දෑ සඳහා ප්‍රතිවිපාක මතු පිරිනමනු ලබති." (අල්-අඃරාෆ් 7:180)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, අහස්හි හා මහපොළොවෙහි උසස් උපමාවන් ඔහු සතුව ඇත. තවද, ඔහු සර්වබලධාරීය; මහා ප්‍රඥාවන්තය." (අර්-රූම් 30:27)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "ඔහු වැනි කිසිවකුත් නොමැත. තවද, ඔහු සර්ව ශ්‍රාවක හා සර්ව නිරීක්ෂක වේ." (අෂ්-ෂූරා 42:11)

මෙම කරුණෙහි කණ්ඩායම් දෙකක් නො මඟ ගොස් ඇත.

ඒ දෙකින් පළමුවැනි කණ්ඩායම එම නාම හා ගුණාංග එසේ නැතිනම් ඒවායින් සමහරක් අල්ලාහ්ට ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා උපමා කිරීම් අවශ්‍ය බව පවසා ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන්. එනම් උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔහුගේ මැවීමකට ආදේශ කිරීම අවශ්‍ය බවය. මෙම විශ්වාසය විධි කිහිපයකින් අර්ථ ශූන්‍ය වේ.

පළමුවැන්න: එය සහතික වශයෙන් ම අර්ථ විරහිත බව පෙන්වා දෙන්නකි. එය ශුද්ධ වූ අල්ලාහ්ගේ ප්‍රකාශය තුළ පරස්පරතා ඇති වීම

වැනිය. මන්ද සැබැවින් ම අල්ලාහ් තමන්ට නාම හා ගුණාංග ඇති බව සහතික කරන අතර ම එය කිසියම් දෙයකට සමාන කිරීම යුතු නො වන බව පවසා සිටියි. එසේ සහතික කළ දැට උපමාවක් බලාපොරොත්තු වන්නේ නම්, අල්ලාහ්ගේ ප්‍රකාශය තුළ පරස්පරතා ඇති වීම හා ඔහුගේ ඇතැම් කරුණු බොරු කිරීම අනිවාර්යය වන්නේය.

දෙවැන්න: යම් නාමයක හෝ ගුණාංගයක හෝ කරුණු දෙකක් එකිනෙක සමාන වීම ඒ කරුණු දෙක සම්පූර්ණ ලෙස එක සමාන විය යුතුයි, යනුවෙන් කොන්දේසියක් නැත. පුද්ගලයින් දෙදෙනකු දකී. ඔවුන් දෙදෙනාගෙන් සෑම කෙනෙකු ම මිනිසෙකි, සවන් දෙන්නෙකි, පෙනුමැත්තෙකි, කතා කරන්නෙකි. නමුත් මේවා මිනිසත්කම, සවන් දීම, පෙනුම, කතාව යන අර්ථයෙහි එකිනෙකට සමාන විය යුතු යැයි අනිවාර්යය වන්නේ නැත.

ඔබ සතුන් දකින්නෙහිය. උන්ට අත්, පා, ඇස් ද, තිබේ. එම අත්, පා, හා ඇස් එකිනෙකට සමානව පිහිටිය යුතු බවට එකඟ විය යුතු නැත.

ඔවුන් එකඟ වන නාම හෝ ගුණාංග තුළ මැවීම් අතර විෂමතා දකින්නේ නම්, මැවුම්කරු හා මැවීම් අතර පවතින විෂමතාව ඉතා පැහැදිළිය. අති මහත්ය.

දෙවන කණ්ඩායම උත්තරීතර අල්ලාහ්ව ඔහුගේ මැවීමකට සමාන කරමින් නාම හා ගුණාංග සහතික කරන (අල් මුෂබ්බිහා නමැති) කණ්ඩායමයි. මෙසේ විශ්වාස කරන්නන් මේ සඳහා ඉදිරිපත් කරන සාධකය වනුයේ සැබැවින් ම අල්ලාහ් ගැත්තන් සමඟ ඔවුන් වටහා ගන්නා අයුරින් කතා කරයි යන්නය. මෙම විශ්වාසය විවිධාකාරයෙන් අර්ථ විරහිත වේ.

පළමුවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ්ව ඔහුගේ මැවීමකට සමාන කිරීම අර්ථ විරහිත කරුණක් බව බුද්ධිය මෙන් ම දහම පෙන්වා දෙයි. අල් කුර්ආනයේ හෝ සුන්නාවේ මූලාශ්‍රයක් අර්ථ විරහිත කරුණක් විය නො හැකිය.

දෙවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ් තම ගැත්තන්ට වැටහෙන බසින් කතා කළේය යනු මූලික අර්ථය පදනම් කරමිනි. ඒ මූලික අර්ථයේ යථාර්ථය හා ස්වරූපය ගත් කල ඔහුගේ චරිතය හා ඔහුගේ ගුණාංගවලට අදාලව ඔහු තෝරා ගත් ක්‍රමයකින් සිදු වූවකි.

සැබැවින් ම තමන් සවන් දෙන්නා යැයි අල්ලාහ් ස්ථිර කළ විටෙක. සවන් දීම යනු මූලික අර්ථයෙන් හඳුනන දෙයකි. (එනම් හඬවල් ලැබීමය) නමුත් අල්ලාහ් සවන් දෙන්නේය යන කරුණ කෙරෙහි යථාර්ථවාදීව බලන කළ නො හඳුනන දෙයකි. හේතුව සවන් දීම යන යථාර්ථය මැවීම් අතරත් විෂමතා සහිතය. එසේ නම් මැවුම්කරු හා මැවීම් අතර පවතින විෂමතාව ඉතා පැහැදිළිය එමෙන් ම අති මහත්ය.

තමන් අර්ෂ් මත පිහිටීය යැයි තමන් ගැන අල්ලාහ් දන්වා සිටින විට, සැබැවින් ම එසේ පිහිටීම යන වචනයේ මූලික අර්ථය දන්නා කරුණකි. නමුත් ඔහු අර්ෂ් මත පිහිටීය යන්න ගැන සළකා බැලීමේදී ඔහු ඒ මත රැඳී පිහිටීමේ යථාර්ථය හඳුනා නො ගත් කරුණකි. හේතුව පිහිටීම යනු මැවීම්හි යාථාර්ථය තුළ එකිනෙකට වෙනස් වන බැවිනි. ගමන් කරන ශක්තිමත් ඔටුවකුගේ සෑදලය මත රැඳී සිටින්නාක් මෙන් දේවාසනය මත පිහිටීම පවතින්නේ නැත. මැවීම්හි යථාර්ථය තුළ විෂමතාවක් ඇති විටෙක මැවුම්කරු හා එම මැවීම් අතර පවතින විෂමතාව ඉතා පැහැදිලිය. අති මහත්ය.

අප විස්තර කළ පරිදි උත්තරීතර අල්ලාහ්ව විශ්වාස කිරීම දේවත්වය විශ්වාස කරන්නන්හට බොහෝ ප්‍රයෝජන ලබා දෙයි. ඒවා අතරින්:

පළමුවැන්න: ඔහුගෙන් තොරව වෙනත් අය කෙරෙහි කිසිදු අපේක්ෂාවක් හෝ බියක් හෝ නො තකා ඔහු හැර වෙනත් කිසිවකුට නැමදුම් නො කර උත්තරීතර අල්ලාහ්ව ඒකීයත්වයට පත් කිරීම.

දෙවැන්න: පූර්ණ ලෙස අල්ලාහ්ට ආදරය දැක්වීම, ඔහුගේ අලංකාර නාම හා උසස් ගුණාංගවලින් අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔහුට ගරුබුහුමන් දැක්වීම.

තුන්වැන්න: ඔහු නියෝග කළ දෑ ක්‍රියාවට නංවමින් හා ඔහු තහනම් කළ දැයින් වැළකී සිටිමින් තම ගැතිභාවය තහවුරු කිරීම.

මලක්වරුන් හෙවත් දේව දූතයින් පිළිබඳ විශ්වාසය

මලක්වරු: ඔවුන් අදෘශ්‍යමාන ලෝකයකි. මැවීමකි. උත්තරීතර අල්ලාහ්ට ගැතිකම් කරන්නෝ වෙති. ඔවුනට පරමාධිපත්‍යයේ හෝ දේවත්වයේ හෝ කිසිදු විශේෂත්වයක් නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔවුන් ආලෝකයෙන් මවා ඇත. ඔහුගේ නියෝගවලට මුළුමණින් ම යටත් වීමේ ගතිය හා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ශක්තිය ඔහු ඔවුනට පිරිනමා ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "ඔහු අබියස සිටින්නෝ ඔහුට වන්දනාමානය කිරීම සම්බන්ධයෙන් උඩඟු නො වෙති. තවද, ඔවුහු විඩාවට පත් නො වෙති. රාත්‍රියෙහි හා දහවලෙහි ඔවුහු සුවිශුද්ධ කරති. තවද, ඔවුහු වෙහෙසට පත් නො වෙති." (අල්-අන්බියා 21:19-20)

ඔවුහු විශාල සංඛ්‍යාවකින් යුක්තය. උත්තරීතර අල්ලාහ්ට හැර වෙනත් කිසිවෙකුට ඔවුන්ගේ සංඛ්‍යාව ගණන් කර කිව නො හැකිය. මිඃරාජ් සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් අනස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා වාර්තා කළ හදීසයක් බුහාරි හා මුස්ලිම්හි මෙසේ සඳහන් වී ඇත. සැබැවින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් අහසේ 'අල්බයිතුල් මඃමූර්' නම් ස්ථානය වෙත ආරෝහණය කරන ලදී. එහි දී සෑම දිනකම හැත්තෑ දහසක මලක්වරු සලාතය ඉටු කරමින් සිටියෝය. ඔවුහු පිටත්ව ගියේ නම්, ඔවුහු නැවත එහි පැමිණෙන්නේ නැත.

මලක්වරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය කරුණු හතරකින් සමන්විත වේ.

පළමුවැන්න: ඔවුන්ගේ පැවැත්ම විශ්වාස කිරීම.

දෙවැන්න: 'ජිබ්රීල්' වැනි නම් සඳහන් කරන ලද මලක්වරුන් පිළිබඳ විශ්වාස කිරීම. එමෙන් ම නම් සඳහන් නො කළ මලක්වරුන් සමස්තයක් ලෙස අපි විශ්වාස කරමු.

තුන්වැන්න: ජිබ්රීල් සතු ගුණාංග මෙන් අපට උගන්වා ඇති ඔවුන්ගේ ගුණාංග විශ්වාස කිරීම. සැබැවින් ම නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ ජිබ්රීල්තුමාණන්ව මැවූ ස්වරූපයෙන් ම දැක ඇති බවත්, ඔහුට පියාපත් හයසීයක් ඇති බවත්, එය ක්ෂිතිජයම ආවරණය කළ බවත්, අපට දන්වා ඇත්තාහ.

අල්ලාහ්ගේ නියෝගය මත මිනිස් ස්වරූපයෙන් මලක්වරු වෙස් මාරු වෙති. එය ජිබ්රීල් (අලෛයිහිස් සලාම්) තුමාට සිදු වූ සිදුවීම මෙනි. අල්ලාහ් ඔහු මරියම් තුමිය වෙත එවූ අවස්ථාවේ ඔහු සාමාන්‍ය මිනිසෙකු ලෙස එතුමිය ඉදිරියේ වෙස් මාරු වී පෙනී සිටියේය. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් තම මිතුරන් සමඟ වාඩි වී සිටිය දී එතුමාණෝ වෙත ඔහු පැමිණි අවස්ථාවේ ද, සුදෝ සුදු ඇඳුමින් සැරසී, තද කළු වර්ණයෙන් යුත් හිස කෙස් සහිතව එතුමාණෝ ඉදිරියේ පෙනී සිටියේය. ඔහු තුළ මගියකුගේ සළකුණු දකින්නට නො වීය. එතුමාණන්ගේ සහගාමීන් අතරින් කිසිවකු ඔහු හඳුනා සිටියේ ද, නැත. ඔහු නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ඉදිරියේ වාඩි වී ඔහුගේ දණහිස් දෙක එතුමාණන්ගේ දණහිස් දෙකට සම්බන්ධ කර, ඔහුගේ අත් දෙක එතුමාගේ කලවා දෙක මත තැබුවේය. ඉස්ලාමය, ඊමානය, ඉහ්සානය, අවසන් හෝරාව හා එහි සළකුණු පිළිබඳ හෙතෙම විමසා සිටියේය. නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ඔහුට

පිළිතුරු දුන් පසුව ඔහු හැරී ගියේය. පසුව (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමා: "මොහු ජිබ්රීල්ය. ඔබේ දහම ඔබට උගන්වනු පිණිස ඔහු ඔබ වෙත පැමිණියේය." යැයි පවසා සිටියහ.

උත්තරීතර අල්ලාහ් ඉබ්රාහීම්තුමා හා ලූත්තුමා වෙත එවූ මලක්වරු ද, එලෙස ම මිනිස් ස්වරූපයෙන් පෙනී සිටියෝය.

මලක්වරු විශ්වාස කිරීම අතරට ඇතුළත්වන සිව්වන කරුණ: අපට උගන්වා ඇති පරිදි උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ නියෝගය අනුව ඔවුන් නිරත වී සිටින තස්බීහ් කිරීම, උදාසීනත්වයෙන් හෝ මැලිකමින් තොරව රෑ දහවල් ඔහුට නැමදුම් කිරීම යනාදී ඔවුන්ගේ ක්‍රියාවන් පිළිබඳ විශ්වාස කිරීම.

ඔවුන්ගෙන් ඇතැමෙකුට විශේෂ ක්‍රියාවන් තිබේ.

උදාහරණයක් ලෙස ජිබ්රීල්තුමා, උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ දිව්‍ය පණිවිඩ සඳහා විශ්වාසනීය භාරකාරයා වූයේ එතුමාය. එතුමා හරහා අල්ලාහ් නබිවරුන් හා රසූල්වරුන් වෙත දිව්‍ය පණිවිඩ එවීය.

තවත් උදාහරණයක් වන්නේ මීකාඊල්තුමාය. ඔහු වර්ෂාව සම්බන්ධයෙන් භාරව කටයුතු කරන්නාය. එනම්: වැස්ස, ගහකොළ යනාදී සම්බන්ධයෙනි.

තවත් උදාහරණයක් නම් ඉස්රාෆීල්තුමාය. ඔහු අවසන් හෝරාව ක්‍රියාත්මක කරන අවස්ථාවේ හා මැවීම් යළි අවදි කරන අවස්ථාවේ හොරණෑව පිඹීම සඳහා භාරව කටයුතු කරන්නාය.

තවත් උදාහරණයක්: 'මලක් අල් මව්ත්'ය. මරණ අවස්ථාවේ ප්‍රාණ අත්පත් කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් භාරව කටයුතු කරන්නාය.

තවත් උදාහරණයක්: මාලික්තුමාය. නිරය භාරව කටයුතු කරන්නාය. ඔහු නිරයේ ප්‍රධානියා වේ.

තවත් උදාහරණයක් නම්, මව් කුස තුළ වැඩෙන කළලය සම්බන්ධයෙන් භාරව කටයුතු කරන මලක්වරුන්. මිනිස් මැවීම මව් කුසෙහි සිව් මසක් පූර්ණ වූ විට, අල්ලාහ් ඒ වෙත මලක්වරයකු එවයි. ඔහුගේ පෝෂණය, ආයු කාලය, ක්‍රියාවන්, භාග්‍යමත්බව හා අභාග්‍යමත් බව යනාදී කටයුතු ඔහු වෙනුවෙන් ලියා තබන ලෙස ඔහුට අල්ලාහ් නියෝග කරයි.

තවත් උදාහරණයක් නම්, ආදම්ගේ දරුවන්ගේ ක්‍රියාවන් සටහන් කිරීම, ඒවා ලියා තැබීම යනාදී කටයුතු සම්බන්ධව ක්‍රියා කරන මලක්වරුන්. සෑම මිනිසෙකුට ම මලක්වරු දෙදෙනෙක් සිටිති. එක් අයෙක් දකුණු පැත්තෙන් ද, දෙවැන්නා වම් පැත්තෙන් ද, සිටියි.

තවත් උදාහරණයක් නම්: මිය ගිය ඇත්තකු මිනීවල තුළ බහාලීමෙන් පසු ඔවුන්ගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා භාරව කටයුතු කරන මලක්වරුන්. එහි දී මලක්වරුන් දෙදෙනකු පැමිණ ඔහුගෙන් ඔහුගේ පරමාධිපති ගැනත් ඔහුගේ දහම හා නබිවරයා ගැනත් විමසා සිටිති.

මලාඉකාවරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය මහත් ප්‍රතිඵල පිරිනමයි. ඒ අතරින්:

පළමුවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ බලය, ශක්තිය හා ආධිපත්‍ය දැන ගැනීම, සැබැවින් ම මැවීම්වල ඇති බලගතු බව මැවුම්කරුගේ බලය පෙන්වා දෙනු ඇත.

දෙවැන්න: ආදම්ගේ දරුවන් ආරක්ෂා කිරීමටත්, ඔවුන්ගේ ක්‍රියාවන් ලේඛනගත කිරීමටත්, ඒ හැර ඔවුන්ගේ සෙසු යහපත් ක්‍රියාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් මෙම මලක්වරුන්ගෙන් ඇතැමෙකුට අල්ලාහ්

පවරා තිබීම තුළින්, අල්ලාහ් ඔවුනට දැක්වූ විශේෂ සැලකිල්ල හේතුවෙන් ඔහුට තුති පුද කිරීමේ අවස්ථාව උදා කර ගැනීම.

තුන්වැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ්ට අඛණ්ඩව නැමදුම් කිරීමේ නිරත වීම හේතුවෙන් මලක්වරුන් පිළිබඳ ආදරයක් ඇති වීම.

ඇතැම් විකෘතිවාදී අදහස් දරණ පිරිසක් විසින් මලක්වරුන්ට ශරීර හැඩරුව තිබීම හෙළා දැක ඇත. ඔවුහු: 'ඔවුන් මැවීම් අතර ගුප්තව පවතින යහපත් බලවේගයකි.' යැයි පවසති. එය උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පුස්තකය, ඔහුගේ දූතයාණන්ගේ සුන්නාව හා මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඒකමතික තීන්දුව බොරු කිරීමකි.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "අහස් හා මහපොළොව නිර්මාණය කළා වූ ද, පියාපත් දෙක බැගින් ද, තුන බැගින් ද, හතර බැගින් ද, යුත් මලක්වරුන් (තම) දූතයින් බවට පත් කළාවූ ද, අල්ලාහ්ට ම සියලු ප්‍රශංසා." (ෆාතිර් 35:1)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කළවුන් (ගේ ප්‍රාණය) ව සුර දූතයන් විසින් අත්පත් කරගන්නා අවස්ථාව නුඹ දැකගන්නට තිබුනා නම්! ඔවුහු (එම දූතවරු) ඔවුන්ගේ මුහුණුවලට හා පිටවල්වලට පහර දෙති." (අල්-අන්ෆාල් 8:50)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, අපරාධකරුවන් මරණ වේදනාවෙහි සිටින අවස්ථාව නුඹ දකින්නෙහි නම්, මලක්වරු තම අත් විහිදුවා "නුඹලාගේ ප්‍රාණ නුඹලා ම බැහැර කර ගනු. (යැයි පවසනු නුඹ දකිනු ඇත.)" (අල්-අන්ආම් 6:93)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති. "ඔවුන්ගේ හදවත් තුළින් බිය තුරන් කරනු ලැබූ විට නුඹලාගේ පරමාධිපති කුමක් පැවසුවේ දැයි

ඔවුහු විමසති. සත්‍ය යැයි ඔවුහු පවසති. තවද, ඔහු අතිශ්‍රේෂ්ඨ ය; අතිඋත්තරීතරය." (සබඃ 34:23)

ස්වර්ගවාසීන් සම්බන්ධයෙන් අල්ලාහ් මෙසේ පවසයිඃ "තවද, (එහි) සෑම දොරටුවකින් ම ඔවුන් වෙත මලක්වරු ද, ඇතුළු වෙති. නුඹලා ඉවසා සිටි හේතුවෙන් නුඹලා වෙත ශාන්තිය අත්වේවා! එහෙයින් අවසන් නිවහන යහපත් විය. (යැයි පවසති.)" (අර්-රාද් 13:23-24)

බුහාරිහි සඳහන් හදීසයක් මෙසේයඃ නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමා ප්‍රකාශ කළ බව අබූ හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් මෙසේ වාර්තා කරන ලදී. "අල්ලාහ් වඩාත් ආදරය කරන ගැත්තෙකු වී නම්, ජිබ්රීල්තුමා කැඳවාඃ 'සැබැවින් ම අල්ලාහ් ඔහුට ආදරය කරයි. එහෙයින් ඔබත් ඔහුට ආදරය කරන්නැ'යි පවසයිඃ පසුව ජිබ්රීල්තුමා ඔහුට ආදරය කරයි. එසේ ම ජිබ්රීල්තුමා අහස් වැසියන් අමතාඃ 'සැබැවින් ම අල්ලාහ් මෙම පුද්ගලයාට ආදරය කරයි. එනිසා ඔබ සැමද ඔහුට ආදරය දක්වන්න' යැයි පවසයි. පසුව මහපොළොවේ පිළිගැනීමත් ඔහු වෙනුවෙන් නියම කරනු ඇත."

නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කළ බව අබූ හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලද හදීසයක තවදුරටත් මෙසේ සඳහන් වී ඇත. 'ජුමුආ දිනය පැමිණි විට දේවස්ථානයේ දොරටු අතරින් සෑම දොරටුවක් අසල ම මලක්වරුන් හිඳ පළමුවැන්නා, ඉන් පසු පැමිණෙන්නා යනාදී ලෙස සටහන් කර ගනිති. ඉමාම් වාඩි වූ විට ඔවුහු එම ලේඛන නවා දමා, එම දේශනයට සවන් දීම සඳහා පැමිණෙති.

සැබැවින් ම මලක්වරුන් හුදු ආධ්‍යාත්මික බලවේගයක් නො ව, ශරීර සහිත මැවීමක් බව මෙම මූලාශ්‍රවලින් මනා ලෙස පැහැදිලි වේ.

දිව්‍ය ග්‍රන්ථ පිළිබඳ විශ්වාසය

අල්-කුතුබ් යන අරාබි පදයේ ඒක වචනය කිතාබ් වේ. ඉන් අර්ථවත් වනුයේ ලියන ලද, නියම කරන ලද යන්නයි.

මෙහි දී අදහස් කරනුයේ: මෙලොව හා මතුලොව සතුට ළඟා කර ගනු පිණිස මිනිසාට මඟපෙන්වීමක් හා ආශිර්වාදයක් ලෙස උත්තරීතර අල්ලාහ් තම දූතවරුන්හට පහළ කළ පුස්තක වේ.

දිව්‍ය පුස්තක පිළිබඳ විශ්වාසය කරුණු හතරකින් සමන්විත වේ.

පළමුවැන්න: ඒවා සැබෑ ලෙසින් ම අල්ලාහ් අබියසින් පහළ වූ බව විශ්වාස කිරීම.

දෙවැන්න: ඒවා සම්බන්ධයෙන් අපට උගන්වා ඇති නාම විශ්වාස කිරීම: උදාහරණ ලෙස මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ට පහළ කළ අල් කුර්ආනය, මූසා (අලයිහිස් සලාම්) තුමාට පහළ කළ තව්රාතය. ඊසා (අලයිහිස් සලාම්) තුමාට පහළ කළ ඉන්ජීලය. දාවූද් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමාට පහළ කළ සබූරය. නාම නො දත් ලේඛන අපි සමස්ථයක් වශයෙන් විශ්වාස කරමු.

තුන්වැන්න: කුර්ආනයේ ඇති තොරතුරු, පෙර පහළ වූ දිව්‍යමය පුස්තක තුළ විකෘති නො කළ හා වෙනස් නො කළ තොරතුරු වැනි ඒවායෙහි සඳහන් නිවැරදි තොරුතුර විශ්වාස කිරීම.

සිව්වැන්න: ඒවායෙහි වෙනස් නො කරන ලද නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම. ඒවායෙහි ප්‍රඥාව අප වටහා ගත්තත් නො ගත්තත් ඒවා පිළිගෙන ඒවාට යටත් වීම. පෙර පහළ වූ සියලු පුස්තක මහගු අල් කුර්ආනය තුළින් සංශෝධනය කරන ලදී. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "තවද, සත්‍යයෙන් යුතු මෙම ග්‍රන්ථය අපි ඔබ වෙත පහළ කළෙමු. එය

තමන් අතර තිබූ (පෙර පහළ වූ) ධර්ම ග්‍රන්ථය සත්‍ය කරවන්නකි. තවද, ඒවා මත ආධිපත්‍ය දරන්නකි." එනම් (තීන්දු කරන්නකි.) (අල්-මාඉදා 5:48)

මේ අනුව: පෙර පුස්තකවල සඳහන් කවර හෝ නීතියක් වේවා, එය අල්කුර්ආනය විසින් නිවැරදි කළ හා එය පිළිගත් දෑ මිස ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීම අනුමත වන්නේ නැත.

දිව්‍ය පුස්තක පිළිබඳ විශ්වාසය තුළින් අගනා ප්‍රතිඵල පිරිනමනු ලැබේ. ඒවා අතරින්:

පළමුවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ් සෑම සමාජයකට ම, යහමග පෙන්වීම සඳහා දිව්‍ය පුස්තක පහළ කිරීම තුළින් තම ගැත්තන් කෙරෙහි ඔහු දක්වා ඇති සැලකිල්ල හඳුනා ගැනීම.

දෙවැන්න: අල්ලාහ් ආගමික පිළිවෙත තුළ තබා ඇති ඔහුගේ ප්‍රඥාව හඳුනා ගැනීම. සෑම සමාජයකට ම ඔවුන්ගේ තත්ත්වයන්ට ගැළපෙන පරිදි, කරුණු ආගම් ගත කර ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නුඹලා අතරින් සෑම ප්‍රජාවකට ම ආගමික පිළිවෙතක් හා ක්‍රියාමාලාවක් අපි ඇති කළෙමු." (අල් මාඉදා 5:48)

තුන්වැන්න: එහි දී අල්ලාහ්ගේ ආශිර්වාද සඳහා කෘතඥ වීම.

දූතවරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය.

'අල්-රුසුල්' යන අරාබි පදයේ ඒක වචනය 'රසූල්' වේ. ඉන් අර්ථවත් වනුයේ යමක් දන්වා සිටීම සඳහා එවනු ලැබූ තැනැත්තා යන්නයි.

මෙහිදී අදහස් වනුයේ: ආගමික පිළිවෙතක් හෝ කරුණක් දන්වා සිටින මෙන්, මිනිසුන් අතරින් දිව්‍ය පණිවිඩ පිරිනමනු ලැබූ තැනැත්තාය.

දූතවරුන් අතරින් පළමුවැන්නා නූහ් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමාය. ඔවුන් අතරින් අවසාන දූතයා මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ය.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "සැබැවින් ම නූහ්ට හා ඔහුගෙන් පසු වූ නබිවරුන්ට වහී (දිව්‍ය පණිවිඩය) පහළ කළාක් මෙන් නුඹ වෙත ද, අපි වහී පහළ කළෙමු." (අන්-නිසා 4:163)

මැදිහත් වීම හා සම්බන්ධයෙන් සඳහන් කරමින්, අනස් ඉබ්නු මාලික් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලද හදීසයක් සහීහ් අල් බුහාරිහි මෙසේ වාර්තා වේ. නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් මෙසේ පවසා සිටියහ. "සැබැවින් ම ජනයා තමන් වෙනුවෙන් මැදිහත් වන මෙන් ඉල්ලා ආදම් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමා වෙත පැමිණෙති. නමුත් එතුමා ඔවුන් වෙත නිදහසට කරුණු පවසා, අල්ලාහ් එවූ දූතවරුන් අතරින් පළමු වැන්නා වන නූහ් වෙත යන මෙන් ප්‍රකාශ කරයි."

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසා ඇත. “මුහම්මද් නුඹලාගේ පිරිමින් අතුරින් කිසිවෙකුගේ පියෙකු නො වීය. එනමුත් ඔහු අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ය. නබිවරුන්ගෙන් මුද්‍රාවය.” (අල් අහ්සාබ් 33:40.)

උත්තරීතර අල්ලාහ් විසින් තම ජනතාවට ස්වාධීන නීතියක් සමඟ එවන ලද දූතයෙකු හෝ ඔහු ඉදිරියේ නීති පිළිවෙතක් සමඟ ඔහුට හෙළි කළ අනාගතවක්තෘවරයෙකු හෝ නොමැතිව කිසිදු ජාතියක් පැවතුණේ නැත. එය එම නීති පිළිවෙත අලුත් කිරීම පිණිසය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. “තවද, නුඹලා අල්ලාහ්ට නැමදුම් කරනු. තවද, නපුරු බලවේගවලින් වැළකී සිටිනු යැයි (දන්වා) සැබැවින් ම අපි සෑම සමූහයකට ම රසූල්වරයකු එව්වෙමු.” (අන්-නහ්ල් 6:36)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "කිසිදු සමූහයක් එහි අවවාද කරන්නෙකු පැමිණ ඉකුත් ව ගියා මිස නැත." (ෆාතිර් 35: 24)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "සැබැවින් ම අපි තව්රාතය පහළ කළෙමු. එහි මඟ පෙන්වීමක් හා ආලෝකයක් විය. (අල්ලාහ්ට) අවනත වූ නබිවරු (දේව පණිවිඩකරුවෝ) එමඟින් යුදෙව්වූවනට තීන්දු ලබා දුන්හ." (අල්-මාඉදා: 44)

දූතවරු මවන ලද මිනිස් සමූහයකි. ඔවුනට (අල්ලාහ්ගේ) ආධිපත්‍යයේ හෝ දේවත්වයේ හෝ කිසිදු විශේෂත්වයක් නොමැත. දූතරුන්ගේ නායකයාණන් වන අල්ලාහ් ඉදිරියේ ඔවුන් අතරින් ශ්‍රේෂ්ඨතම නබි මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් පිළිබඳව උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "(නබිවරය!)පවසනු. අල්ලාහ් අභිමත කළේ නම් මිස මා වෙනුවෙන් යම් යහපතක් කිරීමට හෝ හානියක් කිරීමට හෝ මම බලය නො දරමි. ගුප්ත දෑ ගැන මා මැනවින් දැන සිටියේ නම් මා යහපත අධික වශයෙන් කරන්නට බලමි. තවද, මට නපුර ස්පර්ෂ නො වනු ඇත. මා අවවාද කරන්නෙකු හා විශ්වාස කරන ජනයාට ශුභාරංචි දන්වන්නෙකු මිස වෙනත් කෙනෙකු නො වෙමි." (අල්-අඃරාෆ් 7:188)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: “නුඹලාට යම් හානියක් හෝ යම් මග පෙන්වීමක් හෝ සිදු කරන්නට නියත වශයෙන් ම මා බලය නො දරමි” යැයි (නබිවරය!) පවසනු. “(මා අවනත නො වූයේ නම්) අල්ලාහ්ගෙන් මා ආරක්ෂා කරන්නට කිසිවකුට නො හැක්කේ මය. තවද, ඔහු හැර වෙනත් පිළිසරණක් මම කිසිවිටෙක නො ලබමි” යැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු." (අල්-ජින් 71:21-22)

රෝගීබව, මරණය, ආහාර පාන සඳහා අවශ්‍යතාව සහ වෙනත් අවශ්‍යතා වැනි මනුෂ්‍යත්වයේ ගතිලක්ෂණ ඔවුනට ද, ඇති විය. ඉබ්රාහීම් (අලෙයිහිස් සලාම්) තුමා ඔහුගේ පරමාධිපතියාණන්ව විස්තර කර සිටීමේ දී එතුමා විසින් පවසා සිටි කරුණු උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ දන්වා සිටිති: "තවද, ඔහු වනාහි මට ආහාර සපයයි. මට පානය දෙයි. තවද, මා රෝගී වූ විට ඔහු මට සුවය දෙයි. තවද, ඔහු වනාහි මා මරණයට පත් කොට පසුව මට (යළි) ජීවය දෙයි." (අෂ්-ෂුඃරා 26:79-81)

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ: "සැබැවින් ම මම නුඹලා මෙන් මිනිසෙකි. නුඹලාට අමතකවීම් සිදුවනවාක් මෙන් ම මට ද, අමතකවීම් සිදුවෙයි. මා අමතක කළ විට නුඹලා මට මතක් කර දෙන්න."

ඔවුන්ගේ ඉහළ ම ස්ථානවල සහ ඔවුන්ට ප්‍රශංසා කිරීමේ සන්දර්භය තුළ උත්තරීතර අල්ලාහ් තමන් වෙත ඔවුන් දක්වන ඔවුන්ගේ ගැතිභාවය පිළිබඳ මෙසේ විස්තර කරයි: උත්තරීතරයා නූහ් අලෙයිහිස් සලාම්තුමා පිළිබඳ ව මෙසේ පවසයි: "සැබැවින් ම ඔහු කෘතවේදී ගැත්තෙකු විය." (අල්-ඉස්රා 17:3)

මුහම්මද්තුමාණන් පිළිබඳ ව මෙසේ පවසයි: "ලෝවැසියන්ට එය අවවාදයක් වනු පිණිස තම ගැත්තා මත (සත්‍ය හා අසත්‍ය වෙන් කර දක්වන) මිනුම් දණ්ඩය (හෙවත් අල් කුර්ආනය) පහළ කළා වූ ඔහු උත්කෘෂ්ට විය." (අල්-ෆුර්කාන් 25:1)

ඉබ්රාහීම්, ඉස්හාක්, යඃකූබ් (අලෙයිහිමුස් සලාම්) යන නබිවරුන් පිළිබඳව මෙසේ පවසයි: "තවද, බලය හා මනා දෘෂ්ටීන්ගෙන් හෙබි අපගේ ගැත්තන් වන ඉබ්රාහීම් ඉස්හාක් හා යඃකූබ් පිළිබඳ ව ද, (නබිවරය!) නුඹ මෙනෙහි කරනු. මතු ලොව නිවහන මෙනෙහි කිරීමට නියත වශයෙන් ම අපි ඔවුන් විශේෂිත කළෙමු. තවද, නියත වශයෙන් ම ඔවුන් අප අබියස විශිෂ්ටයින් ලෙස තෝරා ගනු ලැබූවන් අතරිනි." (සාද් 38:45-47)

මර්යම් තුමියගේ පුත් ඊසා (අලෙයිහිස් සලාම්) පිළිබඳ ව අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. “ඔහු (ඊසාතුමා) අප දායාද කළ ගැත්තකු මිස(දෙවියෙකු) නැත. ඉස්රාඊල් දරුවන්ට ආදර්ශයක් ලෙස අපි ඔහු ව නියම කළෙමු.” (අස් සුහ්රුෆ් 43:59)

දූතවරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය කරුණු හතරකින් සමන්විත වේ.

පළමුවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ් වෙතින් ඔවුන් වෙත පැමිණි පණිවිඩ සත්‍යය බව විශ්වාස කිරීම. කවරෙකු ඔවුනට ලැබුණු එක් පණිවිඩයක් හෝ ප්‍රතික්ෂේප කළේ ද, ඔහු සමස්තය ම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නූහ්ගේ ජනයා අපගේ දූතවරුන් බොරු කළෝය." (අෂ්-ෂුඃරා 26:105)

ඔවුන් එක් දූතයකු හැර එසේ බොරු කරන්නට වෙනත් දූතවරුන් නො තිබිය දී පවා සියලු දූතවරුන් බොරු කරන්නන් ලෙස අල්ලාහ් ඔවුන් පත්

කර ඇත. මේ අනුව, කිතුනු ජනයා මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ව බොරු කළෝය. එතුමාණන්ව අනුගමනය කළේ නැත. ඔවුන් මර්යම්ගේ පුත් මසීහ්වද බොරු කළෝය. එමෙන් ම ඔහු අනුගමනය කරන්නන් නො වූවෝය. විශේෂයෙන් ම එතුමා මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් පිළිබඳ ශුභාරංචි දන්වා සිටියේය. ඔවුන්ට දන්වා සිටි ශුභාරංචියේ අර්ථය ඔවුන් වෙත සැබැවින් ම දූතයකු පැමිණෙනු ඇති බවයි. ඒ සමබන්ධයෙන් ඔවුන් නො මග යෑමෙන් අල්ලාහ් ඔවුන් ආරක්ෂා කරත්වා! ඍජු මාර්ගය වෙත ඔහු ඔවුනට මඟ පෙන්වත්වා!

දෙවැන්න: ඔවුන් අතරින් මුහම්මද්, ඉබ්රාහීම්, මූසා, ඊසා, නූහ් යන නම් සඳහන් කරමින් අපට දත් දූතවරුන් විශ්වාස කිරීම. දූතවරුන් අතරින් මෙම දූතවරු පස් දෙනා 'උලුල් අ^{z}ස්ම්" යන විශේෂ නාමයෙන් පිදුම් ලැබූවෝ වෙති. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔවුන් ගැන කුර්ආනයේ ස්ථාන දෙකක සඳහන් කර ඇත. "නබිවරුන් අතරින් ඔබගෙන් ද, නූහ්, ඉබ්රාහීම්, මූසා හා මර්යම්ගේ පුත් ඊසාගෙන් ද, ඔවුන්ගේ ප්‍රතිඥාව ගත් අවස්ථාව සිහිපත් කරනු. තවද, ඔවුන් අතරින් දැඩි ප්‍රතිඥාවක් අපි ගත්තෙමු." (අල්-අහ්සාබ් 33:7)

"කවර දෙයක් පිළිබඳ ව ඔහු නූහ්ට උපදෙස් දුන්නේ ද, එය නුඹලාට ද, ඔහු දහම්ගත කළේය. තවද, නුඹ වෙත දන්වා සිටි දෑ ද, ඉබ්රාහීම්, මූසා, ඊසාට අපි කවර දෙයක් උපදෙස් දුන්නේ ද, එය ද, වනාහි 'නුඹලා දහම ඍජු ලෙස ස්ථාපිත කරනු, එහි නුඹලා වෙන් ව නො යනු' යනුවෙනි. නුඹ කවර දෙයක් වෙත ඔවුන් ඇරයුම් කරන්නේ ද, එය ආදේශකයින්ට බැරෑරුම් විය. තමන් අභිමත කරන අය

අල්ලාහ් ඔහු වෙත තෝරා ගනී. තවද, (පසුතැවිලි වී) හැරෙන අයට ඔහු වෙතට ඔහු මග පෙන්වයි." (අෂ්-ෂූරා 42:13)

ඔවුන් අතර නමින් නොහඳුණන අය අපි සමස්තයක් වශයෙන් විශ්වාස කරමු. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "නුඹට පෙර ධර්ම දූතවරු සැබැවින් ම අපි එව්වෙමු. ඔවුන් අතරින් අපි නුඹ වෙත කතා විස්තර කළ අය වෙති. තවද, නුඹ වෙත අපි කතා විස්තර නො කළ අය ද, වෙති." (ඝාෆිර් 40:78)

තුන්වැන්න: ඔවුන් පිළිබඳව දන්වා ඇති නිවැරදි තොරතුරු සහතික කිරීම.

සිව්වැන්න: ඔවුන් අතරින් අප වෙත එවනු ලැබූ දූතයාණන්ගේ පිළිවෙත ක්‍රියාවට නැංවීම. එතුමාණෝ ඔවුන්ගේ අවසානයා වන අතර මුලු මිනිස් සංහතියට එවනු ලැබූ මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "එසේ නො ව, නුඹගේ පරමාධිපති මත දිවුරමින්! ඔවුන් අතර ඇති වුණු ගැටලුවක දී, ඔවුන් නුඹව විනිශ්චය කරුවෙකු ලෙස පිළිගෙන, පසුව නුඹ දුන් තීන්දුවේ කිසිදු වරදක් ඔවුන් තුළ නො දැක, ඔවුන් පූර්ණ ව අවනත වන තෙක් ඔවුන් විශ්වාස නො කරනු ඇත." (අන්-නිසා 4:65)

දූතවරුන් පිළිබඳව විශ්වාස කිරීම සඳහා අගනා ප්‍රතිඵල හිමි වනු ඇත. ඒවා අතරින්:

පළමුවැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ ආශිර්වාදය හා ඔහුගේ ගැත්තන් පිළිබඳ වූ අවධානය පිළිබඳ දැන ගැනීම. එය උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ මාර්ගය වෙත මිනිසුනට මග පෙන්වනු පිණිසත්, අල්ලාහ්ට ඔවුන් නැමදුම් කළ යුත්තේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරනු පිණිසත් එසේ ඔවුන්

වෙත දූතවරු එවීමෙනි. ඊට හේතුව මිනිස් බුද්ධියෙන් පමණක් ඒ ගැන වටහා ගන්නට නො හැකි බැවිනි.

දෙවැන්න: අතිමහත් එම ආශිර්වාදය සඳහා උත්තරීතර අල්ලාහ්ට කෘතඥතාව පුද කිරීම.

තුන්වැන්න: දූතවරුන් හට ආදරය කිරීම, ඔවුනට ගරු බුහුමන් කිරීම, ඔවුනට ගැළපෙන පරිදි ඔවුන් පැසසුමට ලක් කිරීම. හේතුව සැබැවින් ම ඔවුන් උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ දූතවරුන් වන බැවින් ද, ඔවුන් ඔහුට ගැතිකම් කරමින්, ඔහුගේ පණිවිඩය ප්‍රචාරය කරමින්, ඔහුගේ ගැත්තන් හට උපදෙස් දුන් බැවින්ද වේ.

මුරණ්ඩුකරුවෝ, සැබැවින් ම අල්ලාහ්ගේ දූතවරුන් මිනිසුන් අතරින් නො වෙතැයි විශ්වාස කරමින්, ඔවුන්ගේ දූතවරුන්ව බොරු කළෝය. මෙම විශ්වාසය පිළිබඳව, එය ව්‍යාජ විශ්වාසයක් බව පවසා උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ සඳහන් කරයි: "තවද, ජනයා වෙත යහ මග පැමිණි විට " අල්ලාහ් ධර්ම දූතයකු වශයෙන් මිනිසෙකුවද යැව්වේ?" යැයි විමසීම මිස, වෙනත් කිසිවක් ඔවුන් විශ්වාස කිරීමෙන් ඔවුන් ව වැළැක්වූයේ නැත. මහපොළොවේ මලක්වරු සන්සුන් ව සැරිසරමින් (ජීවත් ව) පැමිණ තිබුණා නම් අපි ඔවුන් වෙත රසූල්වරයකු වශයෙන් අහසින් මලක්වරයකු එවන්නට තිබුණි යැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු." (අල්-ඉස්රා 17:94-95)

දූතවරයා මිනිසෙකු වීමේ අවශ්‍යතාවක් නැතැයි යන විශ්වාසය උත්තරීතර අල්ලාහ් නිශ්ඵල කළේය. හේතුව ඔවුන් පොළෝවාසීන් වෙත එවනු ලැබූ තැනැත්තන් වන බැවිනි. ඔවුන් මිනිස් වර්ගයා විය යුතු වේ. පොළෝවාසීන් මලක්වරුන් නම් ඔවුනට සමාන වන පරිදි අල්ලාහ් ඔවුන් වෙත අහසින් දූතවරයෙක් ලෙස මලක්වරයකු පහළ කරන්නට

තිබුණි. දූතවරුන්ව බොරු කළ තැනැත්තන් කළ ප්‍රකාශය ගැන තොරතුරු අල්ලාහ් මෙසේ දන්වා සිටියි. "නුඹලා අප මෙන් මිනිසුන් මිස වෙනත් කිසිවකු නො වේ. අපගේ මුතුන් මිත්තන් නැමදුම් කරමින් සිටි දැයින් නුඹලා අප ව වළක්වන්නෙහු ය. එසේ නම් අප වෙත පැහැදිලි සාක්ෂියක් ගෙන එනු යැයි ඔවුහු පැවසූහ. අපි නුඹලා මෙන් මිනිසුන් මිස වෙනත් අය නො වෙමු. එනමුත් අල්ලාහ් තම ගැත්තන් අතරින් තමන් අභිමත කරන අයට (දූත මෙහෙවර) පිරිනමනු ඇත. අල්ලාහ්ගේ අනුමැතියෙන් තොර ව අප නුඹලා වෙත ගෙන ඒමට කිසිදු සාක්ෂියක් අපට නො වීය." (ඉබ්රාහීම්14:10,11)

අවසාන දිනය පිළිබඳ විශ්වාසය

අවසන් දිනය: විනිශ්චය හා ප්‍රතිඵල පිරිනැමීම සඳහා ජනයා යළි අවදි කරනු ලබන දිනයයි.

මෙසේ නම් කරන ලද්දේ ඉන් පසු එවන් තවත් දිනයක් නොමැති බැවිනි. එහි අවසානයේ ස්වර්ගවාසීන් ඔවුන්ගේ ස්ථානවලත් අපා වාසීන් ඔවුන්ගේ ස්ථානවලත් නවාතැන් ගැනීමෙනි.

අවසන් දිනය පිළිබඳ විශ්වාසය කරුණු තුනකින් සමන්විත වේ.

පළමුවැන්න: යළි අවදි කිරීම ගැන විශ්වාසය. එනම් දෙවන හොරණෑවෙහි පිඹිනු ලබන අවස්ථාවේ මියගිය තැනැත්තන් යළි අවදි කර ලෝවැසියන්ගේ පරමාධිපතියාණන් ඉදිරියේ, පාවහන් නොමැතිව හිස් කකුලින් ද, ආවරණයකින් තොරව නිරුවතින් ද, චර්මඡේදනය කිරීමෙන් තොරව ද, අවදි කරනු ලැබේ. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "මුල්වරට අපි මැවීම් ආරම්භ කළාක් මෙන් එය නැවත ගෙන එන්නෙමු. එය අප වෙත පැවරුණු ප්‍රතිඥාවක් වශයෙනි. නියත වශයෙන් ම අපි එය සිදු කරන්නන් වූයෙමු." (අල් අන්බියා 21:104)

යළි අවදි කරනු ලැබීම සැබෑය, ස්ථිරය. අල් කුර්ආනය හා සුන්නාව මෙන් ම මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඒකමතික මතය එයට සාක්ෂි දරයි.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "ඉන් අනතුරුව නියත වශයෙන් ම නුඹලා මරණයට පත් වන්නෝ වෙති. පසුව නියත වශයෙන් ම නුඹලා මළවුන් කෙරෙන් නැගිටුවනු ලබන දිනයේ නැගිටුවනු ලබති." (අල් මුඃමිනූන් 23:15, 16)

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් මෙසේ ප්‍රකාශ කළහ: "මළවුන් කෙරෙන් නැගිටුවනු ලබන දිනයේ පාවහන් නොමැතිව, නිරුවත්ව, චර්මඡේදනයෙන් තොරව ජනයා අවදි කරනු ලබති." බුහාරි හා මුස්ලිම්.

එය ස්ථිර බව සමස්ත මුස්ලිම්වරු ම එකඟ වෙති. එය බුද්ධි ගෝචරය. මෙම මැවීම් සඳහා නැවත පැමිණීමක් උත්තරීතර අල්ලාහ් ඇති කර, ඔහුගේ දූතවරුන් කවර කරුණක් සමඟ එවනු ලැබුවේ ද, ඒවායෙහි ඔවුනට ඔහු ආගම් ගත කළ පිළිවෙත් සඳහා එහි ඔවුනට ප්‍රතිඵල පිරිනමනු ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "නියත වශයෙන් ම අපි නුඹලා නිකමට මවා ඇතැයි ද, නියත වශයෙන් ම නුඹලා අප වෙත නැවත හැරී නො එනු ඇතැයි ද, නුඹලා සිතුවෙහු ද?" (අල්-මුඃමිනූන් 23:115)

දෙවිඳා ඔහුගේ නබිවරයාට (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) මෙසේ පැවසීය. "නියත වශයෙන් ම ඔබ වෙත අල් කුර්ආනය නියම කළ ඔහු, ඔබ ව (නැවතත් ඔබ) හැරී ආ ස්ථානයට ම ගෙන යනු ඇත." (අල් කසස් 28:85)

දෙවැන්න. විනිශ්චය හා ප්‍රතිඵල පිළිබඳ විශ්වාසය: ගැත්තා ඔහු සිදු කළ ක්‍රියාවන් සඳහා විනිශ්චය කරනු ලැබ, ඒ සඳහා ප්‍රතිඵල පිරිනමනු ඇත. අල් කුර්ආනය හා සුන්නාව මෙන් ම මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඒකමතික තීන්දු එයට සාක්ෂි වශයෙන් පිහිටා ඇත.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "සැබැවින් ම ඔවුන්ගේ නැවත පැමිණීම අප වෙත ය. පසුව, සැබැවින් ම ඔවුන් (කළ ක්‍රියාවන්) ගේ ගණනය අප මත ය." (අල්-ඝාෂියා 88:25-26)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "කවරෙකු යහපත රැගෙන එන්නේ ද, එවිට ඔහුට ඒ හා සමාන (ප්‍රතිඵල) දහයක් හිමිය. තවද, කවරෙකු නපුර රැගෙන එන්නේ ද, එවිට ඒ හා සමාන (ප්‍රතිවිපාක)යක් මිස වෙනෙකක් නොමැත. ඔවුහු අසාධාරණකම් කරනු නො ලබති."(අල් අන්ආම් 6: 60)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: “තවද, අපි මළවුන් කෙරෙන් නැගිටු වනු ලබන දින සාධාරණ තුලාවන් තබමු. එහෙයින් කිසිදු ආත්මයක් කිසිවකින් හෝ අපරාධ කරනු නො ලබනු ඇත. එය අබ ඇටයක තරම් ප්‍රමාණයක් වුවද අපි එය ගෙන එන්නෙමු. ගණන් ගන්නන් වශයෙන් අපම ප්‍රමාණවත් වේ." (අල් අන්බියා 21:47)

ඉබ්නු උමර් (රළියල්ලාහු අන්හුමා) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. සැබැවින් ම නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ. "සැබැවින් ම අල්ලාහ් මුඃමින්වරයකු වෙත සමීප වී, තම තිරය ඔහු වෙත දමා ඔහුව ආවරණය කර මෙසේ පවසයි: 'ඒ පාපය ගැන ඔබ දන්නෙහි ද? මේ පාපය ගැන ඔබ දන්නෙහි ද?' එවිට ඔහු 'එසේය, මාගේ පරමාධිපතියාණනි' යැයි පවසයි. තම පාපය පිළිගෙන තමන් විනාශ වනු ඇතැයි සිතන තරමට ම එය පවතී. පසුව ඔහු(අල්ලාහ්) මෙසේ පවසයි: 'මෙලොවෙහි එය ඔබ වෙනුවෙන් වසන් කළෙමි. අද දින ඔබ වෙනුවෙන් එයට මම සමාව දෙමි' යැයි පවසා, ඔහුගේ යහකම් සඳහන් ලේඛනය පිරිනමනු ලැබේ. දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කළවුන් හා කුහකයින් වනාහි සියලු මැවීම්වලට ඉහළින් (ප්‍රසිද්ධියේ) ඔවුන් කැඳවා: "මොවුන්ගේ පරමාධිපතිට එරෙහිව බොරු කරමින් සිටි අය මොවුහය. අපරාධකරුවන්ට අල්ලාහ්ගේ ශාපය අත් නො වේ ද?" යැයි පවසයි. බුහාරි හා මුස්ලිම් විසින් වාර්තා කරන ලදී.

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් මෙසේ පැවසූ බව තහවුරු වී ඇත: "සැබැවින් ම යමෙකු යම් යහපතක් සිතා, එය සිදු කළේ නම් අල්ලාහ් ඔහුට කුසල් දහයේ සිට, හත්සිය ගුණයකින් ද, ඊට අධික ගුණයෙන් ද, ගුණ කර ලියනු ඇත. එසේම යමෙකු නපුරක් සිතා ඔහු එය සිදු කළේ නම් ඔහුට එක් පාපයක් පමණක් ඒ සඳහා ලියනු ඇත."

ක්‍රියාවන් පිළිබඳ විනිශ්චය කිරීමත් ඒ සඳහා ප්‍රතිඵල පිරිනැමීමත් ස්ථිර බව සමස්ත මුස්ලිම්වරුන් ම එකඟ වෙති. එය බුද්ධියට ද, ගෝචරය. සැබැවින් ම උත්තරීතර අල්ලාහ් දිව්‍ය ග්‍රන්ථ පහළ කළේ ය. දූතවරු එව්වේය. ගැත්තන් හට ඔවුන් ගෙන ආ දෑ පිළිගන්නා මෙන් ද, එයින් ක්‍රියා කිරීමට අනිවාර්යය දෑ ක්‍රියා කරන මෙන් ද, නියම කළේය. එයට විරුද්ධවන්නන් සමඟ අරගල කරන මෙන් ද, නියෝග කළේය. ඔවුන්ගේ රුධිරය, ඔවුන්ගේ පරපුර, ඔවුන්ගේ කාන්තාවන් හා ඔවුන්ගේ වස්තුව අනුමත කළේය. විනිශ්චයක් හෝ ප්‍රතිඵල පිරිනැමීමක් හෝ නො වී නම්, ප්‍රඥාවන්ත පරමාධිපතියාණන් විස්තර කළ දෑ ශූන්‍යයක් බවට පත් වනු ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඒ ගැන තම ප්‍රකාශය තුළින් මෙසේ පෙන්වා දෙයි. "එබැවින් කවුරුන් වෙත (ධර්ම දූතවරුන්) එවනු ලැබුවේ ද, ඔවුන්ගෙන් සැබැවින් ම අපි විමසන්නෙමු. එමෙන් ම (ග්‍රන්ථ) එවනු ලැබූවන්ගෙන් අපි විමසන්නෙමු. තවද, ඥානාන්විත ව අපි ඔවුනට (ඔවුන් කළ දෑ) විස්තර කරන්නෙමු. තවද, අපි (එයින්) සැඟවී සිටින්නන් නො වූයෙමු." (අල් අඃරාෆ් 7:6-7)

තුන්වැන්න: ස්වර්ගය හා නිරය පිළිබඳවත්, සැබැවින් ම ඒ දෙක මිනිසුන් සඳහා වන සදාතනික නිවහන බවත්, විශ්වාස කිරීම.

ස්වර්ග උයන යනු: විශ්වාස කිරීම සඳහා අල්ලාහ් ඔවුනට අනිවාර්යය කළ දෑ විශ්වාස කොට, අල්ලාහ්ට හා ඔහුගේ දූතයාණන්ට අවනත වී

අල්ලාහ් වෙනුවෙන්, යන අවංක චේතනාවෙන් යුතුව ඔහුගේ දූතයාණන් පිළිපදිමින් කටයුතු කළ දේව විශ්වාසී බැතිමතුන් හට සූදානම් කර ඇති සැප පහසුකම් සහිත නිවහනයි. එහි විවිධ සැප පහසුකම් ඇත. "කිසිදු ඇසක් නො දුටු, කිසි කනක් නො ඇසු, කිසිදු හදවතක් පිළිසිඳ නො ගත් දේය." උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "සැබැවින් ම විශ්වාස කොට දැහැමි ක්‍රියාවන් කළවුන් වනාහි ඔවුහු මය මැවීම් අතරින් ශ්‍රේෂ්ඨ ම මැවීම වනුයේ. ඔවුන්ගේ පරමාධිපති අබියස වූ ඔවුන්ගේ ප්‍රතිඵල වනුයේ, පහළින් ගංගාවන් ගලා බස්නා අද්න් නම් ස්වර්ග උයන්ය. ඔවුහු එහි සදහට ම සදාතනිකයෝ වෙති. අල්ලාහ් ඔවුන් ව පිළිගත්තේය. ඔවුහුද ඔහු ව පිළිගත්තෝය. එය තම පරමාධිපතිට බිය වූ අයටය." (අල් බය්යිනා 98:7-8)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "එහෙයින් ඔවුන් සිදු කරමින් සිටි දෑ සඳහා ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔවුන් සඳහා සඟවා තබනු ලැබූ ඇස් පිනවන දෑ කිසිදු ආත්මයක් නො දනී." (අස්-සජදා 32:17)

අපා ගින්න වනාහි: අල්ලාහ්ව ප්‍රතික්ෂේප කළ, ඔහුගේ දූතවරුන්ට පිටුපෑ අපරාධකාරී, මුරණ්ඩ, දේව ප්‍රතික්ෂේපකයින් සඳහා අල්ලාහ් සූදානම් කර ඇති දඬුවමේ නිවහනයි. එහි විවිධ දඬුවම් වර්ග හා අප නො සිතන වධ හිංසාවන් ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "තවද, දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කළවුනට සූදානම් කරනු ලැබූ නිරා ගින්නට නුඹලා බිය වනු." (ආලු ඉම්රාන් 3:131)

තවද, උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, සත්‍යය නුඹලාගේ පරමාධිපතිගෙන් යැයි (නබිවරය) නුඹ පවසනු. එහෙයින් කවරෙකු අභිමත කළේ ද, ඔහු විශ්වාස කරත්වා! තවද, කවරෙකු අභිමත කළේ ද, ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කරත්වා! නියත වශයෙන් ම අපි

අපරාධකරුවන්ට (නිරා) ගින්නක් සූදානම් කර ඇත්තෙමු. එහි ගිනි දලු ඔවුන් ව වටලා ගෙන තිබේ. ඔවුහු (පිපාසය සඳහා) පිහිට පතන්නේ නම් මුහුණු දවාළන ලෝදිය මෙන් වූ පානයක් ඔවුනට පිහිට සඳහා දෙනු ලැබේ. එය නපුරු පානයක් විය. වාසස්ථානයෙන් ද, නපුරු විය." (අල්-කහ්ෆ් 18:29)

"නියත වශයෙන් ම දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන්හට අල්ලාහ් ශාප කළේය. තවද, ඔවුනට, ඇවිළෙන ගින්න ඔහු සූදානම් කළේය. ඔවුන් එහි නිරන්තර සදාතනිකයින්ය. කිසිදු භාරකරුවෙකු හෝ උදව්කරුවෙකු හෝ ඔවුන් නො ලබනු ඇත. (නිරා) ගින්නේ ඔවුන්ගේ මුහුණු පෙරළනු ලබන දින, අහෝ විනාශය! අප අල්ලාහ්ට අවනත වූයේ නම්! තවද, මෙම රසූල්වරයාට අවනත වූයේ නම්! යැයි පවසති." (අල්-අහ්සාබ්: 64-66)

අවසන් දිනය පිළිබඳව විශ්වාස කිරීම සඳහා අගනා ප්‍රතිඵල තිබේ. ඒවා අතරින්:

පළමුවැන්න: අවනත වීමේ ක්‍රියාවන් සිදු කිරීමේ ආශාව. ඒ සඳහා වන උනන්දුව හා එම දිනයේ කුසල් අපේක්ෂාව.

දෙවැන්න: එදින දඬුවමට බියෙන්, පාපකම් කිරීම හා එය පිළිගැනීම සම්බන්ධයෙන් බිය වීම.

තුන්වැන්න: මෙලොවෙහි තමා බලාපොරොත්තු වන සම්පත් තමන්ට නො ලැබුණ ද, මතුලොවෙහි ලැබෙන සැප පහසුකම් හා කුසල් බලාපොරොත්තුවෙන් මූඃමින්වරයා තම සිත් සහනයට පත් කර ගැනීම.

දේව ප්‍රතික්ෂේපකයෝ, මරණයෙන් පසු යළි අවදි කරනු ලැබීම, එය සිදුවිය නො හැකි කරුණක් යැයි සිතා, එය ප්‍රතික්ෂේප කරති.

මෙම සිතුවිල්ල ව්‍යාජ එකකි. එය ව්‍යාජයක් බව දහම, දැනුම, හා බුද්ධිය පෙන්වා දෙයි.

දහම ගත් කළ උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසා ඇත. "තමන් (මළවුන් කෙරෙන්) අවදි කරනු නො ලබන්නෝම යැයි ප්‍රතික්ෂේප කළවුන් තරයේ ම සිතුවෝය. 'එසේ නො ව, මාගේ පරමාධිපති මත දිවුරමින් නියත වශයෙන් ම නුඹලා අවදි කරනු ලබනු ඇත. පසු ව නුඹලා සිදු කළ දෑ පිළිබඳ ව නුඹලාට දන්වනු ලබනු ඇත' යැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු. තවද, එය අල්ලාහ් වෙත පහසුය." (අත්-තඝාබුන් 64:7) ඒ සම්බන්ධයෙන් සියලු ම දිව්‍ය ග්‍රන්ථ ඒකමතිකව එකඟ වී ඇත.

හැඟීම් (දැනීම්) ගත් කල: සැබැවින් ම අල්ලාහ් තම ගැත්තන් හට, මෙලොවෙහි මිය ගිය පසු යළි අවදි කළ අවස්ථා පෙන්වා තිබීමය. ඒ සම්බන්ධයෙන් සූරා අල් බකරාහි උදාහරණ පහක් සඳහන් වේ.

පළමු උදාහරණය: මූසාගේ ජනයා "අල්ලාහ්ව එළිමහනේ දකින තුරු ඔබ ව අප විශ්වාස නො කරන්නෙමු" (අල්-බකරා 2:55) යැයි මූසාට පැවසූ අවස්ථාවේ, උත්තරීතර අල්ලාහ් ඔවුන් මරණයට පත් කර පසුව ඔවුනට යළි ජීවය ලබා දීම. මේ සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් ඉස්රාඊල් දරුවන්ට අමතා මෙසේ දන්වා සිටියි: "තවද, අහෝ මූසා! අප අල්ලාහ් ව එළිමහනේ දකින තුරු ඔබ ව අප විශ්වාස නො කරන්නේ ම යැයි නුඹලා පැවසූ අවස්ථාව සිහිපත් කරනු. එවිට නුඹලා බලා සිටිය දී ම අකුණු සැර නුඹලා ව ග්‍රහණය කළේය. පසු

ව නුඹලා කෘතවේදී වනු පිණිස නුඹලා ගේ මරණයෙන් පසු අපි නුඹලා ව අවදි කළෙමු." (අල් බකරා 2:55-56)

දෙවන උදාහරණය: ඝාතනයට ලක් වූ පුද්ගලයකු පිළිබඳ ඉස්රාඊල් දරුවන් තර්ක කළ කතා වස්තුවයි. එවිට එළදෙනක් කපා ඉන් කොටසකින් ඔහුට පහර දෙන මෙන් නියෝග කළ අතර ඒ අවස්ථාවේ ඔහුව ඝාතනය කළේ කවුරුන් දැයි ඔහු ඔවුනට දන්වා සිටිනු ඇතැයි පවසන ලදී. එහි දී අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "තවද, නුඹලා ආත්මයක් ඝාතනය කොට, පසු ව එම විෂයෙහි නුඹලා එකිනෙකා අතර (වරද පටවා) වාද කරමින් සිටි අවස්ථාව සිහිපත් කරනු. නුඹලා වසන් කරමින් සිටි දෑ අල්ලාහ් හෙළි කරන්නා ය. එවිට එහි (කපන ලද එළදෙන ගේ) කොටසකින් නුඹලා (මිය ගිය) ඔහු ට ගසනු යැයි අපි කීවෙමු. මියගියවුන් ට අල්ලාහ් ප්‍රාණය දෙන්නේ එලෙස ය. තවද, නුඹලා ට වටහා ගත හැකි වනු පිණිස ඔහු නුඹලා ට ඔහු ගේ සාධකයන් පෙන්වන්නේ ය." (අල් බකරා 2:72-73)

තුන්වන උදාහරණය: ඔවුන් දහස් ගණනින් සිටියදී මරණයට බියෙන් තම නිවෙස්වලින් බැහැරව ගිය පිරිස සම්බන්ධයෙන් වූ කතා වස්තුව: අල්ලාහ් ඔවුන් මරණයට පත් කළේය. පසුව ඔවුනට ඔහු යළි ජීවය ලබා දුන්නේය. ඒ සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කර සිටියි: "ඔවුන් දහස් ගණනින් සිටිය දී මරණයට බියෙන් තම නිවෙස්වලින් බැහැර ව ගියවුන් දෙස නුඹ නො බැලුවෙහි ද? එවිට නුඹලා මිය යනු යැයි අල්ලාහ් ඔවුනට පැවසුවේය. පසු ව ඔහු ඔවුනට යළි ජීවය දුන්නේය. නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් ජනයා වෙත භාග්‍ය සම්පන්නයා ය. නමුත් ජනයාගෙන් බහුතරයක් කෘතවේදී නො වෙති." (අල්-බකරා 2:243)

හතරවන උදාහරණය: ගරා වැටුනු භූමියක් අසලින් ගමන් ගත් අයකුගේ කතා වස්තුවයි. උත්තරීතර අල්ලාහ් එය නැවතත් ප්‍රාණවත් නො කරනු ඇතැයි ඔහු සිතුවේය. එවිට අල්ලාහ් ඔහුව වසර සියයක් මරණයට පත් කර පසුව ඔහුට යළි ජීවය ලබා දුන්නේය. මේ සම්බන්ධයෙන් අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "එසේ නොමැති නම් එහි වහල වල් මත කඩා වැටී තිබූ ගමක් මතින් ගමන් ගත් අයෙකු මෙනි. (ඔහු ගැන ද, නුඹ නො බැලුවෙහි ද?) ඔහු මෙය මිය ගිය පසු මෙයට ප්‍රාණය දෙන්නේ කෙසේ දැ?යි විමසුවේය. එවිට අල්ලාහ් වසර සියයක් ඔහු ව මරණයට පත් කරවා පසු ව ඔහු ව අවදි කොට 'නුඹ කොපමණ කලක් රැඳී සිටියෙහි දැ?'යි විමසුවේය. 'දිනක් හෝ දිනක කොටසක් මම රැඳී සිටියෙමි' යැයි ඔහු පැවසුවේය. 'නැත නුඹ වසර සියයක් රැඳී සිටියෙහිය. දැන් නුඹ නුඹේ ආහාරය හා නුඹේ පානය දෙස බලනු. එය නරක් වී නැත. තවද, නුඹේ බූරුවා දෙස බලනු. (මෙය) ජනයාට නුඹ ව සලකුණක් වශයෙන් අප පත් කරනු පිණිස ය. තවද, අප එම අස්ථි එක් රැස් කොට පසුව එය මසින් අන්දවනුයේ කෙසේ දැයි බලනු. ඔහුට පැහැදිලි වූ කල්හි, 'සැබැවින් ම අල්ලාහ් සියලු දෑ කෙරෙහි ශක්තිවන්තයා යැයි මම දැන ගත්තෙමි' යැයි ඔහු පැවසුවේය." (අල් බකරා 2:259)

පස්වන උදාහරණය: මිතුරු ඉබ්රාහීම්ගේ කතාවස්තුවේ සඳහන් පරිදිය. හෙතෙම මිය ගිය ඇත්තන් යළි ජීවය ලබන්නේ කෙසේදැ?යි තමන්ට පෙන්වන මෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ්ගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. එවිට අල්ලාහ් කුරුල්ලන් සිව් දෙනෙකු ගෙන, උන් කපා, ඒවායෙහි කොටස් අවට ඇති කඳු අතර වෙන් කර තබා, පසුව ඒවා කැඳවන මෙන් නියෝග කළේය. පසුව එම කොටස් එකිනෙකට බැඳී නැවත සැකසී ඉබ්රාහීම් වෙත පැමිණියේය. ඒ සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ

ප්‍රකාශ කරති: "තවද, මාගේ පරමාධිපතියාණනි! මියගියවුන්ට නුඹ ජීවය දෙන්නේ කෙසේ දැයි මට පෙන්වනු යැයි ඉබ්රාහීම් පැවසූ විට, නුඹ විශ්වාස නො කළෙහි දැ යි ඔහු විමසුවේය. එසේය (මම විශ්වාස කළෙමි.) එනමුත් මාගේ හදවත සන්සුන් වනු පිණිස යැයි ඔහු පැවසුවේය. එසේ නම් පක්ෂීන් සිව් දෙනෙකු ගෙන, උන් කැබලි කර, පසු ව ඒවායින් කොටසක් (බැගින්) සෑම කන්දක් මත ම තබනු. පසු ව නුඹ උන් කැඳවනු. ඒවා නුඹ වෙත කඩිනමින් පැමිණෙනු ඇත. තවද, සැබැවින් ම අල්ලාහ් සර්ව බලධාරී මහා ප්‍රඥාවන්ත බව දැන ගනු." (අල් බකරා 2:260)

මෙම (හැඟීම් දන්වන) සංවේදී සිදුවීම් සහිත උදාහරණ, මිය ගිය ඇත්තන් යළි අවදි කිරීමට හැකියාව ඇතැයි යන්න පෙන්වා දෙයි. එමෙන් ම මරියම්ගේ පුත් ඊසාට හිමි වූ ප්‍රතිහාර්යයන් අතරින්, උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ අනුමැතියෙන්, මිය ගිය ඇත්තන්ට ප්‍රාණය දී ඔවුන්ගේ මිනීවලවල් තුළින් බැහැර කිරීමේ සිද්ධිය පිළිබඳව ද, කලින් පෙන්වා දී ඇත.

බුද්ධිමය සාධක නම්: එය ක්‍රම දෙකකින් පිහිටයි:

පළමුවැන්න: සැබැවින් ම අහස් හා මහපොළොව සහ ඒ දෙකෙහි ඇති දෑ නිර්මාණය කළේත්, ඒ දෙක ආරම්භයේ උත්පාදනය කළේත් උත්තරීතර අල්ලාහ්ය. එම මැවීම් ආරම්භ කිරීමට බලය ඇත්තාට, ඒවා නැවත ගෙන ඒම අපොහොසත් වන්නේ නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "තවද, මැවීම ප්‍රථමයෙන් උත්පාදනය කර, පසු ව එය ප්‍රතිඋත්පාදනය කරනුයේ ඔහුය. එය ඔහුට සරල කාර්යයකි." (අර්-රූම් 30:27)

තවදුරටත් මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි: "මුල්වරට අපි මැවීම් ආරම්භ කළාක් මෙන් එය නැවත ගෙන එන්නෙමු. එය අප වෙත පැවරුණු ප්‍රතිඥාවක් වශයෙනි." (අල්-අන්බියා 21:104)

තවදුරටත්, අස්ථි දිරා ගිය තත්ත්වයේ, ඒවාට යළි ජීවය ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතික්ෂේප කළ අයට ප්‍රතිචාර දක්වමින් මෙසේ පවසා සිටියි: “මුල් වරට එය නිර්මාණය කළ අය, එයට ජීවය දෙනු ඇත. තවද, ඔහු සියලු මැවීම් පිළිබඳ ව සර්වඥානීය” යැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු." (යාසීන් 36:79)

දෙවැන්න: භූමිය වියළී ගොස් ප්‍රාණවත් නොමැති මිය ගිය තත්ත්වයට පත් වෙයි. එහි සරුසාර ගහකොළ දකින්නට නො ලැබේ. පසුව ඒ මත වරුසාවක් පතිත වෙයි. ඒ සමඟ ම හරිතබව සජීවීව විකසිත වෙයි. එහි සියලු ම ආකාරයේ සාරවත් බවභෝග දකින්නට ලැබෙයි. එසේ එම භූමිය මිය ගිය පසු යළි ප්‍රාණවත් කිරීමට බලය ඇත්තා, මිය ගිය ඇත්තන්ට යළි ජීවය ලබා දෙන්නටත් බලය ඇත්තාය. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "තවද, මුඩු ලෙස ඔබ දකින මහපොළොව ද, ඔහුගේ සංඥා අතරිනි. අපි ඒ මත ජලය පහළ කළ විට එය විකසිත වී වැඩෙයි. නියත වශයෙන් ම ඒවාට ජීවය දුන් අය මළවුනට ද, ජීවය දෙන්නා මය. නියත වශයෙන් ම ඔහු සියලු දෑ කෙරෙහි ශක්තිය ඇත්තාය." (ෆුස්සිලත් 41:39)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, අපි අහසින් ආශිර්වාද ලත් ජලය පහළ කළෙමු. එමඟින් අපි වතු යායන් හා නෙළන බීජ ද, හට ගැන්වූයෙමු. තවද, එහි එකිනෙකට ඇමුණුනු වලු සහිත උසින් පවතින ඉඳි ගස් ද, (අපි හට ගැන්වූයෙමු.) (එය) ගැත්තන්හට පෝෂණයක් වශයෙනි. තවද, අපි එමඟින් මියගිය භූමියක්

ප්‍රාණවත් කළෙමු. (මිනි වළෙන්) බැහැර වීම ද, එලෙසය." (කාෆ් 50:9-11)

මිය ගිය පසු සිදුවන සෑම දෙයක් ගැන ම විශ්වාස කිරීමත් අවසන් දිනය ගැන විශ්වාස කිරීම හා බැඳේ. උදාහරණ වශයෙන්:

(අ) කබ්ර්හි අර්බුදය: මිය ගිය තැනැත්තෙකු වළ දැමූ පසුව ඔහුගේ පරමාධිපති ගැනත්, ඔහුගේ දහම හා නබිවරයාණන් ගැනත් ඔහුගෙන් විමසීම. දේවත්වය විශ්වාස කළවුන්ට ස්ථිර ප්‍රකාශය තුළින් අල්ලාහ් ස්ථාවර කරනු ඇත. එවිට ඔහු: මාගේ පරමාධිපතියාණන් අල්ලාහ්ය. මාගේ දහම ඉස්ලාමය වේ. මාගේ නබිවරයා මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් වේ යැයි පවසයි. අපරාධකරුවන් නො මග යන්නට අල්ලාහ් ඉඩ හරියි. දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කළ තැනැත්තා: "අහෝ විපතක තරම! මම නො දනිමි" යැයි පවසයි. කුහකයා හා සැක කරන්නා: "මම නො දනිමි. මිනිසුන් ප්‍රකාශ කරන දෙයක් අසා, පවසා සිටියෙමි" යැයි පවසයි. (ආ) මිනීවළෙහි වේදනාව හා එහි ඇති සුව පහසුකම්: කුහකයින් හා දේවත්වය ප්‍රතික්ෂේප කළවුන් අතරින් අපරාධකරුවන්හට එය මෙසේ පවතී. උත්තරීතර අල්ලාහ් පවසයි: "තවද, අපරාධකරුවන් මරණ වේදනාවෙහි සිටින අවස්ථාව නුඹ දකින්නෙහි නම් මලක්වරු තම අත් විහිදුවා "නුඹලාගේ ප්‍රාණය නුඹලා ම බැහැර කර ගනු" (යැයි පවසනු නුඹ දකිනු ඇත.) අල්ලාහ් කෙරෙහි සත්‍ය නො වන දෑ නුඹලා පවසමින් සිටි හෙයින් ද, ඔහුගේ වදන් පිළිබඳ ව අහංකාරකමින් සිටි බැවින් ද, අද දින නින්දිත දඬුවම ප්‍රතිවිපාක වශයෙන් දෙනු ලබන්නෙහුය." (අල්-අන්ආම් 6:93)

ෆිර්අවුන්ගේ සේනාව සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "(නිරයේ) ගින්න, ඒ වෙත ඔවුන් උදේ සවස ඉදිරිපත් කරනු ලබති. එම හෝරාව සිදුවන දින, 'ෆිර්අවුන්ගේ සේනාව දැඩි දඬුවමට ඇතුළත් කරනු.' (යැයි අණ කරනු ලැබේ.)"(ඝාෆිර් 40:46)

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කළ බවට සෙයිද් ඉබ්නු සාබිත් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කළ හදීසයක් සහීහ් මුස්ලිම්හි මෙසේ සඳහන් වී ඇත: "නුඹලාවල දමනු නො ලබන්නෙහු නම්, මා සවන් දෙන කබ්ර්හි වේදනාව නුඹලාට ද, සවන් වැකෙන්නට සළස්වන මෙන් මම අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රර්ථනා කරමි." යැයි නබිතුමාණෝ පැවසූහ. පසුව එතුමාණෝ මුහුණලා හැරී මෙසේ පැවසූහ: "අපා ගින්නේ දඬුවමින්, නුඹලා අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න." ඔවුහු: "අපා ගින්නේ දඬුවමින් අපි අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතමු." යැයි පැවසුවෝය. එතුමාණෝ: "මිනීවලෙහි දඬුවමින් නුඹලා අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න" යැයි පැවසූහ. ඔවුහු: "එහි බාහිරයේ ඇතිවන හා අභ්‍යන්තරයේ ඇතිවන අර්බුදයෙන් අපි අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතමු" යැයි පැවසුවෝය. එතුමාණෝ: "දජ්ජාල්ගේ අර්බුදයෙන් නුඹලා අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න." යැයි පැවසූහ. ඔවුහු: "දජ්ජාල්ගේ අර්බුදයෙන් අපි අල්ලාහ් වෙත ආරක්ෂාව පතමු" යැයි පැවසුවෝය.

කබ්ර්හි සුව පහසුකම් වනාහි: දේවත්වය විශ්වාස කළ සත්‍යවාදීන්හට උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නියත වශයෙන් ම අපගේ පරමාධිපති අල්ලාහ්" යැයි පවසා පසු ව (එහි) ස්ථාවර ව සිටියවුන් වන ඔවුන් වෙත "නුඹලා බිය නො වනු. තවද, දුක් නො වනු. තවද, නුඹලාට ප්‍රතිඥා දෙනු ලබමින් සිටි ස්වර්ගය පිළිබඳ ප්‍රීති වනු" යැයි (පවසමින්) මලක්වරු පහළ වනු ඇත." (ෆුස්සිලත් 41:30)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "(ප්‍රාණය) උගුරු දණ්ඩට ළඟා වූ විට; නුඹලා එම අවස්ථාවේ බලමින් සිටින්නෙහුය. තවද, ඔහු වෙත අපි නුඹලාට වඩා සමීපයෙන් සිටිමු, නමුත් නුඹලා නො දකිනු ඇත. එහෙයින් නුඹලා නැවත නැගිටුවනු නො ලබන්නන්නෙහු යැයි (සිතන්නෙහු) නම්; නුඹලා සත්‍යවාදීන් නම් නුඹලා එය (ප්‍රාණය) නැවත ගෙන එනු. ඔහු (අල්ලාහ්ට) සමීපතයින් අතරින් වූයේ නම්; සැනසුම ද, ප්‍රණීත ආහාර ද, සැපවත් (ස්වර්ග) උයන් ද, (ඔහුට) ඇත." (අල්-වාකිආ 56:83-89)

අල් බරා ඉබ්නු ආසිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. මුඃමින්වරයකු සම්බන්ධයෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කර සිටිය දී, හෙතෙම ඔහුගේ කබ්ර්හි මලක්වරුන් දෙදෙනාට පිළිතුරු දෙන අවස්ථාවේ: අහසින් නිවේදකයකු අමතා: "මාගේ ගැත්තා සත්‍ය පැවසීය. ස්වර්ග ඇතිරිලි ඔහුට එලන්න. ස්වර්ග ඇඳුමින් ඔහු සරසන්න. ස්වර්ගය වෙත වූ දොරටුවක් ඔහු වෙනුවෙන් විවෘත කරන්න" යැයි පවසයි; පසුව එහි ප්‍රාණවත් බවත්, සුගන්ධයත් ඔහු වෙත ගෙන එනු ඇත. ඔහු ඇස් හෙළන තරමට ඔහුගේ කබ්රය ඔහුට විශාල කරනු ඇත." මෙය අහ්මද් සහ අබූ දාවුද් විසින් වාර්තා කළ දීර්ග හදීසයක සඳහන් වී ඇත.

අපගමනය වූ ඇතැම්හු නො මඟ ගොස් ඇති අතර, ඔවුන් කබ්ර්හි වේදනාව හා සුඛස්වාදය ගැන ප්‍රතික්ෂේප කරති. එය යථාර්ථයට පටහැනි බැවින් මෙය සිදුවිය නො හැක්කක් බව පවසන අතර ම, මිය ගියවුන්ගේ මිනීවල නිරාවරණය කළේ නම් එය කිසිදු පුළුල් කිරීමකින් හෝ පටු කිරීමකින් තොරව තිබූ තත්ත්වයෙන් ම දකින්නට ලැබේ යැයි පවසති.

මෙම විශ්වාසය දහමට, සංවේදයට හා බුද්ධියට ව්‍යාජ මතයකි.

දහම: කබ්රහි වේදනාව හා එහි ඇති සුඛස්වාදය ගැන පෙන්වා දෙන මූලාශ්‍ර ඉහතින් සඳහන් කෙරී ඇත.

ඉබ්නු අබ්බාස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කළ හදීසයක් සහීහ් අල්-බුහාරිහි මෙසේ සඳහන් වේ. "මදීනාවේ පිහිටි තාප්පයක් අසළින් නබි (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් පිටත්ව ගිය අවස්ථාවේ එහි තිබූ මිනීවලවල් දෙකක මිනිසුන් දෙදෙනකුගේ හඬ එතුමාණන්ගේ සවනට වැකිණි." එම හදීසය සඳහන් කිරීමේදී එහි "සැබැවින් ම ඔවුන් දෙදෙනාගෙන් එක් අයකු මූත්‍රා කරනවිට, සිරුරේ මූත්‍රා වැදීමෙන් නො වැලකූ අයෙක් යැයි ද, අනෙක් තැනැත්තා දොස් නගමින් ගමන් කළ අයෙක් යැයි ද, සඳහන් වී ඇත. මුස්ලිම් හී සඳහන් තවත් හදීසයක මුත්‍රා කිරීමෙන් පසු පිරිසිදු නො කර ගත් තැනත්තෙක් යැයි සඳහන් වී ඇත.

සංවේදිතාව: සැබැවින් ම නිදන්නා ඔහුගේ සිහිනයෙහි පුළුල් සැපපහසුකම් ඇති ස්ථානයක පසුවන අයුරු හා එහි ඔහු භුක්ති විඳින අයුරු දකිනු ඇත. එසේ නැතහොත් ඔහු පටු පාළු තැනක සිට එහි වේදනාවනට ලක්වීම දකිනු ඇත. ඇතැම් විට ඔහු දකින දෑ සමඟ ම අවදි වෙයි. නමුත්, ඒ සමඟ ම ඔහු සිටිනුයේ ඔහුගේ කාමරයේ, ඔහු සිටින තත්ත්වයේ මය. නින්ද යනු මරණයේ සහෝදරයාය. එබැවින් අල්ලාහ් එයට 'වෆාත්' යන නාමය නම් කර ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "ආත්මාවන් ඒවා මරණයට පත් වන මොහොතේ ද, නින්දේ දී මරණයට පත් නො වූ දෑ ද, අත්පත් කර ගන්නේ අල්ලාහ්ය. කවර ආත්මයක් මත මරණය තීන්දු කළේ ද, එය ඔහු රඳවා තබා ගනී. සෙසු දෑ නියම කරන ලද කාලයක් දක්වා ඔහු

එවනු ඇත. කල්පනා කර බලන ජනයාට නියත වශයෙන් ම එහි සංඥා ඇත." (අස්-සුමර් 39:42)

බුද්ධියේ සාක්ෂි: නිදා සිටින පුද්ගලයා ඔහුගේ සිහිනයේ යථාර්ථයට අනුරූප වන සැබෑ දර්ශනය දකී. ඇතැම් විට නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන්ව එතුමාණන්ගේ හැඩරුවෙන් ම දකී. කවරෙකු එතුමාණන්ව එතුමාණන්ගේ හැඩරුවෙන් දකින්නේ ද, ඔහු එතුමාණන්ව සැබෑ ලෙසින් දුටු අයකු වේ. කෙසේ වෙතත්, කාමරයේ ඇඳ මත නිදා සිටින පුද්ගලයා ඔහු සිහිනින් දුටු දැයින් බොහෝ ඈතක සිටියි. මෙලොව තත්ත්වයන් තුළ එසේ වීමට හැකියාව ඇත්නම්, මතුලොව තත්ත්වයන්හි එසේ වීමට හැකි නො වන්නේ ද?

'මිනී වලෙහි තැන්පත් කර ඇති දේහය නිරාවරණය කළේ නම්, එය තිබූ තත්ත්වයෙන් ම කිසිදු විශාල වීමකින් හෝ පටු වීමකින් හෝ වෙනස් නො වී පවතිනු දකින්නට ලැබේ' යන ඔවුන්ගේ විශ්වාසය මත එල්බගෙන සිටීම පිළිබඳ වූ කලී: ඒ සඳහා විවිධ පිළිතුරු සඳහන් වන අතර ඒවායින් සමහරක් මෙසේය:

පළමුවැන්න: දහම කවර කරුණක් ගෙන ආවේ ද, බලවත් සැකයක් සමඟ එයට විරුද්ධ වීම සුදුසු නො වන්නේය. දහම කවර කරුණක් ගෙන ආවේ ද, සිතුවිල්ලට එන එම විරුද්ධ කරුණ සම්බන්ධයෙන් යථාර්ථවාදීව සැබෑ ලෙස සිතා බලන්නේ නම්, එම සැකයන් ව්‍යාජ බව දැන ගන්නට ලැබේ. කියමනක මෙසේ සඳහන් වේ.

නිවැරදි ප්‍රකාශයක් බවට පත්ව ඇති දෝස සහිත දෑ කොතරම් ද?

තවද, එහි භයානක කම, දුර්වල අවබෝධයයි.

දෙවැන්න: සැබැවින් ම මරණය හා යළි අවදි කරනු ලැබීම අතර පවතින බර්සඛ් හෙවත් අන්තර්කාල ජීවිතය, බුද්ධියට ගෝචර නො වන ගුප්ත කරුණු අතරිනි. එය බුද්ධියට ගෝචරය වී නම් ගුප්ත දෑ පිළිබඳ විශ්වාස කිරීමේ ඵලය නැති වී යනු ඇත. එමෙන් ම ගුප්ත දෑ පිළිබඳ විශ්වාස කරන්නන් හා එය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන් සමාන තත්ත්වයට පත් වනු ඇත.

තුන්වැන්න: සැබැවින් ම දඬුවම, සුඛස්වාදය, මිනීවල පුළුල් වීම හා එය පටුවීම යනාදිය මරණයට පත්වන්නකු මිස වෙනත් කිසිවකු ලබන්නේ නැත. එය යමෙකු පාළු පටු ස්ථානයක හෝ එසේ නැතිනම් විශාල සැප පහසුකම් ඇති ස්ථානයක තමන් සිටිනා සේ නිදන්නා, තම සිහිනය තුළ දකින්නාක් මෙනි. නමුත් ඔහු අවට එය දකින්නට නොමැති අතර ඒ ගැන ඔහුට වැටහෙන්නේ ද, නැත. නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් තම සහගාමීන් අතර සිටිය දී එතුමාණන් වෙත දිව්‍ය පණිවිඩ පහළ වෙමින් තිබිණ. දිව්‍ය පණිවිඩයට එතුමාණෝ සවන් දුන්න ද, සහගාමීයෝ එයට සෘජුව සවන් දුන්නේ නැත. ඇතැම් විට මලක්වරයක් මිනිස් වේශයෙන් පැමිණ, එතුමාණන් සමඟ කතා කරයි. නමුත් සහගාමීයෝ එම මල්කවරයා දකින්නේ නැත. ඔහුට සවන් දෙන්නේ ද, නැත.

සිව්වැන්න: සැබැවින් ම, මැවිල්ල පිළිබඳ අවබෝධය සීමා වී ඇත්තේ සර්වබලධාරී දෙවියන් වහන්සේ ඔවුන්ට අවබෝධ කර දී ඇති දෙයින් වන අතර, අහස් හත, පෘථිවිය සහ ඒවායේ සිටින සියල්ලන් සඳහා පවතින සෑම දෙයක් ම ඔවුන්ට තේරුම් ගත නො හැකිය. සෑම දෙයක් ම දෙවියන් වහන්සේගේ සැබෑ ප්‍රශංසාව උත්කර්ෂයට නංවන අතර සර්වබලධාරී දෙවියන් සමහර විට ඔහුගේ මැවිල්ල අතර කැමති ඕනෑ ම කෙනෙකුට එය සවන් වැකෙන්නට සළස්වයි. එහෙත්, එය අපෙන්

ආවරණය වී ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "අහස් හත හා මහපොළොව ද, ඒවායෙහි සිටින අය ද, ඔහුව සුවිශුද්ධ කරයි. ඔහුගේ ප්‍රශංසාව තුළින් ඔහුව සුවිශුද්ධ නො කරන කිසිවක් නැත. නමුත් ඔවුන් සුවිශුද්ධ කරන අයුරු නුඹලා වටහා නො ගන්නෙහුය." (අල්-ඉස්රා 17:44)

ෂෙයිතානුන්, ජින්නුන් වැනි අදෘශ්‍යමාන දෑ ද, මිහිතලයේ එහා මෙහා ගමන් කරමින් සිටිති. ජින්නුන්, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි වසල්ලම්) වෙත පැමිණ, එතුමාණන්ගේ අල් කුර්ආන් පාරායනයට නිහඬව සවන් දුන්නෝය. පසුව ඔවුන්ගේ සමූහයා වෙත අවවාද කරන්නන් ලෙස හැරී ගියෝය. එසේ තිබිය දීත්, ඔවුන් අපෙන් ආවරණය වී ඇත. ඒ පිළිබඳ උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "ආදම්ගේ දරුවනි! නුඹලාගේ දෙමාපියන් ස්වර්ග උයනින් බැහැර කෙරෙව්වාක් මෙන් ෂෙයිතාන් නුඹලා ව අර්බුධයට පත් නො කළ යුතුය. ඔවුන් දෙදෙනාගේ රහස්‍ය පෙදෙස් ඔවුන් දෙදෙනාට පෙන්වීම පිණිස ඔවුන් දෙදෙනාගේ වස්ත්‍ර ඔවුන් දෙදෙනාගෙන් ඔහු ගලවා දැමීය. නියත වශයෙන් ම නුඹලා ඔවුන් ව නො දකින තත්ත්වයේ ඔහු හා ඔහුගේ කණ්ඩායම නුඹලා ව දකිනු ඇත. (සත්‍ය) විශ්වාස නො කරන්නන්හට හිත මිතුරන් ලෙස නියත වශයෙන් ම අපි ෂෙයිතානුන් පත් කළෙමු." (අල්-අඃරාෆ් 7:27)

පවතින සැම දෙයක් ම මැවීම්වලට ග්‍රහණය කර ගත නො හැකි නම්, ගුප්ත කරුණු අතරින් තහවුරු කරන ලද ඔවුන් එය අවබෝධ කර නො ගත් දෑ ඔවුන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ඔවුනට සුදුසු වන්නේ නැත.

'කද්ර්' හෙවත් පෙරනියමය පිළිබඳ විශ්වාසය.

අල්ලාහ්ගේ පූර්ව දැනුම හා ඔහුගේ ප්‍රඥාවට අනුව මැවීම් සඳහා උත්තරීතර අල්ලාහ් විසින් නියම කළ නිර්ණායකයන්ය.

'කද්ර්' හෙවත් පෙර නියමය පිළිබඳ විශ්වාසය කරුණු හතරකින් සමන්විත වේ.

පළමුවැන්න: සෑම කරුණක් ගැන ම, එය ඔහුගේ ක්‍රියාවන් සමඟ බැඳුණු කරුණක් වුව ද, එසේ නැතහොත් ඔහුගේ ගැත්තන්ගේ ක්‍රියාවන් සමඟ බැඳුණ කරුණක් වුව ද, සමස්තයක් ලෙස හා විස්තරාත්මකව, කවදත් නිරන්තරයෙන් ම මැනවින් දැන සිටින්නේ අල්ලාහ් බව විශ්වාස කිරීම.

දෙවැන්න: සැබැවින් ම අල්ලාහ් එය 'ලව්හුල් මහ්ෆූළ්' හෙවත් ආරක්ෂක ඵලකයේ සටහන් කර ඇති බව විශ්වාස කිරීම. මෙම කරුණු දෙක සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති. "(නබිවරය!) නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් අහස්හි හා මහපොළොවෙහි ඇති දෑ දන්නා බව නුඹ නො දන්නෙහි ද? නියත වශයෙන් ම එය (ලව්හුල් මහ්ෆූළ් හෙවත්) දේව සටහනෙහි විය. නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් වෙත එය පහසු කාර්යයකි." (අල්-හජ් 22:70)

සහීහ් මුස්ලිම්හි සඳහන් පරිදි අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) කළ ප්‍රකාශයකට තමන් සවන් දුන් බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අම්ර් ඉබ්නු අල් ආස් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. "අහස් හා පොළොව මැවීමට වසර පන්දහසකට පෙර මැවීම්වල පූර්ව නියමයන් සැබැවින් ම අල්ලාහ් ලිව්වේය." යැයි පැවසීය.

තුන්වැන්න: සිදුවීම් සියල්ල එය කෙනෙකුගේ ක්‍රියාව හා බැඳුණු කරුණක් වුව ද, මැවීම්වල ක්‍රියාවක් හා බැඳුණු වුව ද, අල්ලාහ්ගේ අභිමතයෙන් තොරව කිසිවක් සිදු වන්නේ නැත යැයි විශ්වාස කිරීම. උත්තරීතර අල්ලාහ් තම ක්‍රියාවන් හා බැඳුණු කරුණු සම්බන්ධයෙන් මෙසේ පවසයි: "තවද, ඔබේ පරමාධිපති ඔහු අභිමත දෑ මවන්නේය. ඔහු එයින් තෝරා ගන්නේය." (අල්-කසස් 28:68)

තවද, අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "අල්ලාහ් තමන් අභිමත කරන දෑ සිදු කරයි." (ඉබ්රාහීම් 14:27)

(අල්ලාහ්) තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "ගර්භාෂ තුළ නුඹලා ව තමා කැමති පරිදි හැඩ ගන්වන්නේ ඔහු ම ය." (ආලු ඉම්රාන් 3:6)

මැවීම්වල ක්‍රියාවන් හා බැඳුණු කරුණු සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "අල්ලාහ් අභිමත කළේ නම්, නුඹලා මත බලය පවත්වන්නන් බවට ඔවුන් ව ඔහු පත් කර, පසුව ඔවුහු නුඹලා සමඟ සටන් වදින්නට තිබිණ." (අන්-නිසා 4:90)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: “අල්ලාහ් සිතුවේ නම් ඔවුහු එය නො කරන්නට තිබුණි. එබැවින් ඔවුන් ගොතමින් සිටින දෑ සමඟ ඔවුන් ව නුඹ අත හැර දමනු.” (අල් අනාම් 6:112)

සිව්වැන්න: සියලු ම සිදුවීම්, එවායෙහි පැවැත්ම, ඒවායෙහි ගුණාංග හා චලනයන් අල්ලාහ් සතු මැවීම් බව විශ්වාස කිරීම. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "අල්ලාහ් සියලු දෑහි මැවුම්කරුය. තවද, ඔහු සියලු දෑ කෙරෙහි භාරකරුය." (අස්-සුමර් 39:62)

සුවිශුද්ධයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, ඔහු සියලු දෑ මැව්වේය. තවද, එය නිර්ණයකින් නිර්ණය කළේය." (අල්-ෆුර්කාන් 25:2)

ඉබ්රාහීම් (අලෛයිහිස් සලාම්) තුමා තම ප්‍රජාවට පැවසූ බවට අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "තවද, අල්ලාහ් නුඹලා සහ නුඹලා ඉදි කරන දෑ මවා ඇත්තේය." (අස්-සාෆ්ෆාත් 37:96)

-අපි විස්තර කළ පරිදි- පෙර නියමය පිළිබඳ වූ විශ්වාසය ගැත්තාගේ ක්‍රියාවන් අතර, තෝරා ගැනීමේ නිදහස හෝ ඒ මත බලය යෙදවීමේ හැකියාව අහිමි කර නැත. ෂරීආ නීතිය හා යථාර්ථය එය සහතික කරමින් කරුණු දක්වයි.

ෂරීආ නීතය (දහම) ගත් කල: උත්තරීතර අල්ලාහ් තෝරා ගැනීමේ නිදහස පිළිබඳ මෙසේ පවසා සිටියි: "එබැවින් යමෙක් අභිමත කරන්නේද ඔහු තම පරමාධිපති වෙත ආපසු යන මාර්ගය තෝරා ගනිත්වා!" (අන්-නබඃ 78:39)

තවද, ඔහු මෙසේ පැවසීය: "එබැවින් නුඹලා කැමති පරිදි නුඹලාගේ කෙත වෙතට යනු." (අල්-බකරා 2:223)

බලය යෙදවීම සම්බන්ධයෙන් මෙසේ පවසයි: "එහෙයින් නුඹලාට හැකි පමණින් අල්ලාහ්ට බිය බැතිමත් වනු. තවද, නුඹලා සවන් දෙනු. තවද, නුඹලා අවනත වනු." (අත්-තඝාබුන් 64:16)

උත්තරීතර අල්ලාහ් තවදුරටත් මෙසේ පවසයි: "අල්ලාහ් කිසිදු ආත්මයකට එහි හැකියාව අනුව මිස වෙනත් කිසිවක් පටවන්නේ නැත. එය ඉපැයූ දෑ එයටය. එයට එරෙහිව ඉපැයූ දෑ ද, එයටය." (අල් බකරා 2:286)

යථාර්ථය ගත් කල: සැබැවින් ම තමන්ට කැමැත්ත (තෝරා ගැනීමේ නිදහස) හා හැකියාව ඇති බව සෑම මිනිසෙක් ම දනී. ඒ කරුණු දෙක අනුව ඔහු ක්‍රියා කරයි, නැතිනම් ඔහු එය අත්හැර දමයි. ඇවිදීම වැනි ඔහුගේ අභිමතය පරිදි සිදුවන දෑ හා වෙව්ලීම වැනි ඔහුගේ අභිමතයෙන් තොරව සිදුවන දෑ අතර ඔහු වෙන්කර හඳුනා ගනියි. නමුත් ගැත්තාගේ කැමැත්ත හා හැකියාව අල්ලාහ්ගේ කැමැත්ත හා ඔහුගේ බලය අනුව සිදු වෙයි. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "නුඹලා අතරින් කවරෙක් ඍජු මාර්ගයේ ගමන් කරන්නට අභිමත කරන්නේ ද, එය එවැනි අයට ය. තවද, ලෝ වැසියන්ගේ පරමාධිපති වන අල්ලාහ් අභිමත කරන්නේ නම් මිස, නුඹලා අභිමත නො කරන්නෙහුය." (අත්-තක්වීර් 81:28-29)

එය, මේ මුළු විශ්වය ම උත්තරීතර අල්ලාහ්ට සතු බැවිණි. ඔහුගේ ආධිපත්‍ය තුළ ඔහුගේ දැනුමෙන් හා ඔහුගේ කැමැත්තෙන් තොරව කිසිවක් සිදු වන්නේ නැත.

අනිවාර්යය කටයුතු අත්හැර දැමීමට හෝ පාපකම් සිදු කිරීමට හෝ - අප විස්තර කළ පරිදි - පෙර නියමය පිළිබඳ වූ විශ්වාසය තර්කයක් ලෙස ගැත්තාට පිරිනමන්නේ නැත. ඒ අනුව එසේ එය තර්කයක් බවට පත් කර ගැනීම නන් අයුරින් ව්‍යර්ථ වන්නේය.

පළමුවැන්න: උත්තරීතරයාණන්ගේ ප්‍රකාශය: "අල්ලාහ් අභිමත කර තිබුණේ නම් අපි ද, අපගේ මුතුන්මිත්තන් ද, ආදේශ නො කරන්නට තිබුණි. තවද, කිසිවක් අප තහනම් නො කරන්නට තිබුණි" යැයි ආදේශ කළවුන් පවසනු ඇත. ඔවුනට පෙර සිටියවුන් ද, අපගේ දඬුවම භුක්ති විඳින තෙක් මෙලෙස බොරු කරමින් සිටියහ. එය අපහට දන්වා සිටින ආකාරයෙන් නුඹලා වෙත යම්

දැනුමක් තිබේදැයි නුඹ විමසනු. නුඹලා අනුගමනය කරනුයේ අනුමානය මිස වෙනකක් නො වේ. තවද, නුඹලා උපකල්පනය කරන්නන් මිස වෙනත් අය නො වෙති." (අල් අන්ආම් 6:148)

පූර්ව නියමයට එරෙහිව තර්කයක් ඔවුනට වී නම්, තම දඬුවම ඔවුන් විඳවන්නට අල්ලාහ් ඉඩ නො තබන්නට තිබුණි.

දෙවැන්න: උත්තරීතරයාණන්ගේ ප්‍රකාශය: "එම රසූල් වරුන්ට පසුව කිසිදු සාධකයක් (තර්කයක්) අල්ලාහ්ට එරෙහි ව ජනයාට නො වනු පිණිස රසූල්වරු ශුභාරංචි දන්වන්නෝ හා අවවාද කරන්නෝ ලෙස සිටියහ. තවද, අල්ලාහ් සර්ව බලධාරී සර්ව ප්‍රඥාවන්ත ය." (අන් නිසා 4:165)

පෙර නියමය විරුද්ධවාදීන්ට තර්කයක් වී නම්, දූතවරුන් යැවීමෙන් ඵලක් වන්නේ නැත. මක්නිසාද යත් ඔවුන් යැවූ පසු පවා, උල්ලංඝනය කිරීම් උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ නියමය අනුව සිදු වන බැවිනි.

තුන්වැන්න: බුහාරි හා මුස්ලිම් විසින් වාර්තා කළ හදීසයකි. මෙම පද පෙළ ඉමාම් බුහාරි සතුය. සැබැවින් ම නබි (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් ප්‍රකාශ කළ බව අලී ඉබ්නු අබී තාලිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා විසින් වාර්තා කරන ලදී. "නුඹලා අතරින් කිසිවකු හෝ වේවා, ඔහුට අපාගින්නෙන් හෝ ස්වර්ග උයනින් හෝ ඔහුගේ ස්ථානය නියම කර මිස වෙනකක් නැත." එම පිරිස අතරින් මිනිසකු මෙසේ විමසා සිටියේය: "අහෝ අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි! නියම වූ දෑ මත ම අපි රැඳෙනවා නො වේ ද?" එතුමා: "නැත, සෑම කෙනෙකු ම (නියම වූ දෑ වෙත) පහසුව සලසනු ලබනු ඇත." යැයි පවසා පසුව, සූරා අල්-ලෛයිල් 92:5 වැනි පාඨය පාරායනය කළහ. "කවරෙකු (දන් දී) පිරිනමා ඔහු බැතිමත් වූයේ ද, ඔහු වනාහි" මුස්ලිම්හි සඳහන් ප්‍රකාශයක: "සෑම

කෙනෙකුට ම ඔහු කවර කරුණක් වෙත මවනු ලැබුවේ ද, ඒ සඳහා ඔහුට පහසුකම් සැළසෙනු ඇත." පසුව නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් දැහැමි ක්‍රියාවන් ඉටු කරන මෙන් නියෝග කළ අතර පූර්ව නියමය මත ම එල්බගෙන සිටීමෙන් වැළැක්වූහ.

සිව්වැන්න: සැබැවින් ම අල්ලාහ් ගැත්තාට කරුණු නියෝග කර ඇති අතර ම ඇතැම් කරුණු තහනම් කර ද, ඇත. ඒ කිසිවක් ඔහුගේ හැකියාවට අනුව මිස ඔහුට පවරා සිටියේ නැත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "එහෙයින් නුඹලාට හැකි පමණින් අල්ලාහ්ට බිය බැතිමත් වනු. තවද, නුඹලා සවන් දෙනු. තවද, නුඹලා අවනත වනු." (අත් තඝාබුන් 64:16)

“අල්ලාහ් කිසිදු ආත්මයකට එහි හැකියාව අනුව මිස (නියමයන්) පටවන්නේ නැත.” (අල් බකරා 2:286)

ක්‍රියාවක් කිරීමට ගැත්තා බලකරනු ලැබුවේ නම්, ඉන් මිදීමට නො හැකිව, එය අනිවාර්යයයෙන් ඉටු කරන්නෙකු බවට ඔහු පත් වන්නේය. මෙය අර්ථ විරහිතය. එනිසා නො දැනුවත්කමින් හෝ අමතක වීමෙන් හෝ බල කරනු ලැබීමෙන් හෝ ඔහු විසින් පාපයක් සිදු වූ විටෙක, ඒ සඳහා ඔහුට නිදහසට කරනු ඇති බැවින් ඔහුට පාපයක් අත් වන්නේ නැත.

පස්වැන්න: සැබැවින් ම අල්ලාහ්ගේ පෙර නියමය රහසිගතය. ලියන ලද්දක්ය. එසේ නියම කරන ලද දෑ සිදු වූවායින් පසුව මිස ඒ ගැන කිසිවකු නො දනියි. ගැත්තා සිදු කරන්නට යන දෑ පිළිබඳ ඔහු තුළ පවතින අභිමතය ඔහුගේ ක්‍රියාවට වඩා ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගනී. එම ක්‍රියාව සඳහා ඔහුගේ අභිමතය අල්ලාහ්ගේ පෙර නියමය පිළිබඳ දැනුම මත පදනම් නො වේ. ඒ අනුව අල්ලාහ්ගේ පෙර නියමය අනුව සිදු කළා

යැයි කියන ඔහුගේ තර්කය බිඳ වැටෙනු ඇත. මන්ද ඔහු නො දන්නා දැයින් කිසිදු සාධකයක් නොමැති හෙයිනි.

හයවැන්න: මිනිසා ලෞකික කාරණා සම්බන්ධයෙන් තමාට ගැලපෙන දේ ගැන උනන්දු වන බව අපි දකිමු. අවසානයේ ඔහු එය ලබා ගනී. ඔහු එය අත් හැර ඔහුට නො ගැලපෙන දේ වෙත නො හැරේ. පසුව පූර්ව නියමය පදනම් කර ගනිමින් තමාගේ තේරීම සාධාරණය කරයි. එසේ නම්, ඔහු තම ආගමික කටයුතුවල දී තමාට ප්‍රයෝජනවත් වන දෙයින් ඔහුට හානියක් වන දෙයට හැරී, පසුව පූර්ව නියමය ගැන තර්ක කර සිටින්නේ මන්ද? මේ කරුණු දෙකම, එක හා සමාන නො වේ ද?

එය පැහැදිලි කරන උදාහරණ ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කරමු.

පුද්ගලයෙකු ඉදිරියේ මාර්ග දෙකක් තිබේ: එකක්: මිනීමැරුම්, කොල්ලකෑම්, ගෞරවය කෙළසීම්, බිය සහ සාගින්න යනාදී වියවුල් සහගත දේශයක් වෙත ඔහුව ගෙන යයි. දෙවැන්න: ස්ථාවර සුරක්ෂිතභාවය, සුවපහසු ජීවිතය සහ ජීවිත, මාන්‍ය හා ධනය යනාදියට ගෞරවයක් ලැබෙන සියල්ල පිළිවෙලකින් යුත් දේශයක් වෙත ඔහුව ගෙන යයි. එබැවින් ඔහු යා යුත්තේ මෙම මාර්ග දෙකින් කුමන මාර්ගයේ ද?

සැබැවින් ම පිළිවෙළකින් යුත් සුරක්ෂිත දේශයක් වෙත ඔහුව ගෙන යන දෙවන මාර්ගයේ ඔහු ගමන් කරන්නට බලයි. බුද්ධිමත් කිසිවකුට, බිය හා වියවුල් සහගත දේශය වෙත වන මාර්ගයේ ගමන් කර, පසුව කද්ර් හෙවත් පෙර නියමය පිළිබඳ තර්ක කිරීමට ඉඩ ලැබෙන්නේ නැත. එසේ නම්, කෙනෙක් මතු ලොව කටයුතුවල දී ස්වර්ග මාර්ගය අත්හැර දමා, අපා ගින්නේ මාර්ගයේ ගමන් කරමින් පූර්ව නියමය පිළිබඳ තර්ක කරනුයේ ඇයි? තවත් උදාහරණයක් මෙසේය: බෙහෙත් ගැනීමට බල

කරනු ලැබූ රෝගියකු අපි දකිමු. ඔහු එයට ප්‍රිය නො කරන නමුත් එය පානය කරයි. තමන්ට හානිදායක ආහාරවලින් වැළකී සිටියි. පසුව ඔහුගෙන් එය පහව ගොස් ඔහු ප්‍රිය කරන දෑ සිදු කරයි. මේ සියල්ල ඔහුගේ සුවය හා ආරක්ෂාව අපේක්ෂාවෙන් සිදු කරන ක්‍රියාමාර්ගයන්ය. නමුත් ඔහු බෙහෙත් බීමෙන් වැළකී සිට, හානිදායක ආහාර අනුභව කර පසුව පෙර නියමය ගැන තර්ක කිරීමට ඔහුට පුළුවන් කමක් නැත. එසේ නම්, අල්ලාහ් හා ඔහුගේ දූතයාණන් නියෝග කළ දෑ මිනිසා අත්හැර දමා, අල්ලාහ් හා ඔහුගේ දූතයාණන් තහනම් කළ දෑ සිදු කර, පසුව පූර්ව නියමය පිළිබඳ තර්ක කරනුයේ ඇයි?

හත්වැන්න: අත් හළ අනිවාර්යය කටයුතු හෝ සිදුකළ පාපකම් සඳහා පූර්ව නියමය පිළිබඳ තර්ක කරන්නෙකු, ඔහුට යම් පුද්ගලයකු පහර දී ඔහුගේ මුදල් පැහැර ගෙන ඔහුගේ ගරුත්වය කෙළසා, පසුව පූර්ව නියමය ගැන තර්ක කරමින්, "මට ඔබ දොස් නො කියන්න. මම කළ මෙම පහර දීම අල්ලාහ්ගේ පෙර නියමය අනුව සිදු වූවක්" යැයි පවසා සිටියේ නම්, ඔහුගේ තර්කය ඔබ පිළිගනී ද? නැත. වෙනත් කිසිවක් තමන් අභිබවා යාමේ දී පෙර නියමය සාධකයක් ලෙස පිළි නො ගෙන, උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ වගකීම්හි ඉක් මවා යෑමේ දී තමන් වෙනුවෙන් එය සාධකයක් කර ගන්නේ කෙසේ ද?

සැබැවින් ම මුඃමින්වරුන්ගේ නායකයකු වූ උමර් ඉබ්නු අල් කත්තාබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා වෙත හොරකම් කළ තැනැත්තෙකු ගෙන එනු ලැබ, ඔහුට අත කපා හැරීමේ නීතිය නියම විය. පසුව ඔහුගේ අත කපා හරින මෙන් එතුමා නියෝග කළේය. එවිට ඔහු: "අහෝ දේව විශ්වාසීන්ගේ නායකයාණනි! මදක් රැඳී සිටින්න. සැබැවින් ම මම සොරකම් කළේ අල්ලාහ්ගේ පූර්ව නියමය නිසාවෙනි" යැයි පැවසීය.

එයට උමර්තුමා: "සැබැවින් අප ද, කපා හරින්නේ අල්ලාහ්ගේ පූර්ව නියමය නිසාවෙනි" යැයි පැවසුහ.

'කද්ර්' හෙවත් පූර්ව නියමය පිළබඳ විශ්වාස කිරීම සඳහා අගනා ප්‍රතිඵල ඇත. ඒවා අතරින්:

පළමුවැන්න: යමක් කරන විට හේතු කාරණා මත රැඳී නො සිට, උත්තරීතර අල්ලාහ් මත රැඳී සිටීම. මක්නිසාද යත්, සියල්ල උත්තරීතර අල්ලාහ් විසින් කලින් නියම කර ඇති බැවිනි.

දෙවැන්න: පුද්ගලයකු තමන් පැතූ දෑ ලැබෙන අවස්ථාවේ තමන් ගැන මවිතයට පත් නො වීම. සැබැවින් ම එය තමන්ට ලැබුනේ අල්ලාහ් පූර්වයේ නියම කළ යහපත් හා සාර්ථක හේතු සාධක නිසාවෙන් හා ඔහුගෙන් වූ ආශිර්වාදයක් ලෙසිනි. තමන් ගැන මවිතයට පත් වීම නිසා එම ආශිර්වාදයට කෘතඥවීම අමතක කර දමනු ඇත.

තුන්වැන්න: උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ පූර්ව නියමයන් අනුව ප්‍රතිඵල වශයෙන් පිරිනමනු ලබන දෑ හේතුවෙන් සිත තැන්පත්භාවයට පත්ව, ආත්ම තෘප්තිය ලැබීම. එවිට ආදරණීයයන් තමන්ට අහිමි වීමෙන් හෝ පිළිකුල් සහගත දෙයක් තමන්ට අත්වීමෙන් හෝ ඔහු කරදරයට පත් වන්නේ නැත. සැබැවින් ම එය අහස් හා මහපොළොවේ පාලක වූ අල්ලාහ්ගේ පූර්ව නියමය අනුව සිදු වන්නක් බවත්, කිසිදු සැකයකින් තොරව එය සිදු වන්නට තිබූ එකක් බවත්, ඔහු විශ්වාස කරන බැවිනි. උත්තරීතර අල්ලාහ් ඒ ගැන මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි: "මහපොළොවෙහි හෝ නුඹලා තුළ හෝ කවර විපතක් සිදු වුව ද, ඒවා අපි ඇති කිරීමට පෙර ම ග්‍රන්ථයේ ලියා තිබීමෙන් මිස නො වීය. නියත වශයෙන් ම එය අල්ලාහ් වෙත පහසු කාර්යයකි. නුඹලාට අතපසු වූ දෑ ගැන නුඹලා දුක් නො වනු පිණිසත්, ඔහු නුඹලාට පිරි නැමූ දෑ ගැන

නුඹලා සතුටින් ඉහවහා නො යනු පිණිසත්ය. තවද, පුරසාරම් දොඩන අහංකාර සෑම කෙනෙකුව ම අල්ලාහ් ප්‍රිය නො කරයි." (අල් හදීද් 57:22,23)

නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් මෙසේ පවසා සිටියි: "දෙවියන් විශ්වාස කරන්නාගේ කරුණ පුදුම සහගතය. සැබැවින් ම ඔහුගේ කරුණු සියල්ල ම ඔහුට යහපත්ය. එය දෙවියන් විශ්වාස කරන්නෙකුට මිස වෙනත් කිසිවකුට නො වන්නකි. ඔහුට සතුටුදායක අවස්ථාවන් ඇති වූයේ නම් ඔහු කෘතවේදී වෙයි. එය ඔහුට යහපතක් වන්නේය. ඔහුට හානිදායක අවස්ථාවන් ඇති වූයේ නම් ඔහු ඉවසා දරා ගනී. එය ද, ඔහුට යහපත් වන්නේය."

මෙම පෙර නියමය සම්බන්ධයෙන් කණ්ඩායම් දෙකක් නො මඟ ගොස් ඇත.

පළමු කණ්ඩායම 'ජබරිය්යා' නිකායයි. ඔවුන් පවසා සිටිනුයේ: සැබැවින් ම ගැත්තා ක්‍රියා කිරීමට බලකරනු ලැබ ඇත්තෙකි. එහි දී කැමැත්තට හෝ බලය යෙදවීමට හෝ ඔහුට ඉඩක් නැති බවයි.

දෙවැනි නිකාය 'කද්රිය්යා' නිකායයි. ඔවුන් පවසා සිටිනුයේ: කැමැත්ත හා (බලය යෙදවීමේ) හැකියාව තුළ ගැත්තා ඔහුගේ ක්‍රියාවෙන් ස්වාධීන වන බවයි. උත්තරීතර අල්ලාහ්ගේ අභිමතයට හෝ ඔහුගේ හැකියාවට හෝ කිසිදු බලපෑමක් එයට නැති බවයි.

පළමු (ජබ්රිය්යා) පිරිසට ආගමික හා යථාර්තවාදී පිළිතුරු මෙසේය.

ආගමික වශයෙන් පිළිතුර වනුයේ: සැබැවින් ම අල්ලාහ් ගැත්තාට කැමැත්ත - චින්තන නිදහස හා බලය යෙදවීමේ- හැකියාව තහවුරු කර ඇති අතර ඒ වෙත ක්‍රියාව එකතු කර ඇත. උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ

ප්‍රකාශ කරති: "නුඹලා අතරින් මෙලොව ප්‍රිය කරන්නෝ ද, වෙති. තවද, නුඹලා අතරින් පරලොව ප්‍රිය කරන්නෝ ද, වෙති." (ආලු ඉම්රාන් 3:152)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, සත්‍ය නුඹලාගේ පරමාධිපතිගෙන් යැයි (නබිවරය!) නුඹ පවසනු. එහෙයින් කවරෙකු අභිමත කළේ ද, ඔහු විශ්වාස කරත්වා! තවද, කවරෙකු අභිමත කළේ ද, ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කරත්වා! නියත වශයෙන් ම අපි අපරාධකරුවන්ට (නිරා) ගින්නක් සූදානම් කර ඇත්තෙමු. එහි ගිනි දළු ඔවුන් ව වටලා ගෙන තිබේ." (අල් කහ්ෆ් 18:29)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "කවරෙකු යහකමක් සිදු කළේ ද, එය ඔහු වෙනුවෙන් මය. තවද, කවරෙකු නපුරක් කළේ ද, එය ඔහුට එරෙහිවය. ඔබේ පරමාධිපති ගැත්තන්හට අපරාධ කරන්නෙකු නො වේ." (ෆුස්සිලත් 41:46)

යථාර්ථවාදීව බලන්නේ නම්, සෑම මිනිසෙකුම අනුභව කිරීම, පානය කිරීම, විකිණීම, මිලට ගැනීම යනාදී තමන්ගේ කැමැත්ත, නිදහස අනුව තෝරා ගනු ලබන ක්‍රියාවන් හා උණ හේතුවෙන් වෙව්ලීම, ඉහළ මහලෙන් පහළට වැටීම වැනි තමන්ගේ අභිමතයෙන් තොරව ඇතිවන සිදුවීම් අතර වෙනස හඳුනයි. ආරම්භ උදාහරණයේ කිසිදු බල කිරීමකින් තොරව ඔහුගේ කැමත්තට, නිදහසට අනුව තෝරාගෙන කටයුතු කරන්නෙකි. දෙවැන්නෙහි කිසිදු තෝරා ගැනීමකින් තොරව, සිදුවන දෑ පිළිබඳ කිසිදු අපේක්ෂාවකින් තොර ව හට ගැනෙන සිදුවීම්ය.

දෙවන (කද්රියියා) පිරිසට ආගමික හා යථාර්තවාදී පිළිතුරු මෙසේය.

ආගමික වශයෙන් පිළිතුර වනුයේ: සැබැවින් ම සියලු දෑහි මැවුම්කරු උත්තරීතර අල්ලාහ්ය. සෑම දෙයක් ම සිදු වනුයේ ඔහුගේ අභිමතය පරිදිය. සැබැවින් ම ගැත්තන්ගේ ක්‍රියාවන් තමන්ගේ අභිමතය අනුව සිදුවන බව තම පුස්තකයේ උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසා පැහැදිලි කරයි: "අල්ලාහ් අභිමත කළේ නම්, ඔවුනට පසු පැමිණි අය ඔවුනට පැහැදිලි සාධක පැමිණි පසුව මරා නො ගන්නට තිබිණ. නමුත් ඔවුහු මත භේද ඇති කර ගත්හ. එනමුත් ඔවුන් අතරින් විශ්වාස කළ අය ද, ඔවුන් අතරින් ප්‍රතික්ෂේප කළ අය ද, වෙති. අල්ලාහ් අභිමත කළේ නම් ඔවුන් මරා නො ගන්නට තිබුණි. එනමුත් අල්ලාහ් තමන් කැමති දේ සිදු කරන්නේය." (අල් බකරා 2:253)

උත්තරීතරයාණෝ මෙසේ පවසති: "තවද, අපි අභිමත කළේ නම් සෑම ආත්මයකට එහි යහමග (මුල සිට ම) පිරිනමන්නට තිබුණි. නමුත් (අපරාධකාරී) ජින් වර්ගයා සහ මිනිස් වර්ගයා යන සියල්ලන්ගෙන් මම නිරය පුරවන්නෙමි යන මා විසින් වූ ප්‍රකාශය නියම වී ඇත." (අස්-සජ්දා 32:13)

බුද්ධිමය පිළිතුර වනුයේ: සැබැවින් ම මුළු විශ්වය ම උත්තරීතර අල්ලාහ්ට අයිති වන අතර මිනිසා එම විශ්වයේ එක් මැවීමකි. ඔහු ද, අයිති වන්නේ උත්තරීතර අල්ලාහ්ටය. අයිතිකරුගේ අයිතිය තුළ, ඔහුගේ අනුමැතිය හා ඔහුගේ අභිමතයෙන් තොරව ගනුදෙනු කිරීමට ගැත්තාට කිසිදු අයිතියක් නැත.

ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතියේ ඉලක්ක

'හදෆ්' යන පදය විවිධ අර්ථයෙන් යෙදී ඇත. ඒ අතරින් (හී විදීම සඳහා සිටුවා ඇති ඉලක්කය, අපේක්ෂා කරන සෑම කරුණක් ම යනාදී අර්ථ ඇත.)

ඉස්ලාමීය ප්‍රතිපත්තියේ ඉලක්ක: එහි අරමුණු, එය පිළිපැදීමෙන් පෙළගැසෙන උදාර අපේක්ෂාවන් බොහෝමයක් ඇත. ඒ අතරින්:

පළමුව: අවංක චේතනාව හා උත්තරීතර අල්ලාහ්ට පමණක් නැමදුම් කිරීම. හේතුව මැවුම්කරු ඔහු වන බැවිනි. ඔහුට කිසිදු හවුල්කරුවකු නැත. එබැවින් චේතනාව හා නැමදුම අල්ලාහ්ට පමණක් වීම අනිවාර්යය වේ.

දෙවනුව: හදවතේ මෙම ප්‍රතිපත්තිය නොමැති වීමෙන් පැන නගින අවුල් සහගත ව්‍යාකූලත්වයෙන් මනස සහ චින්තනය නිදහස් කිරීම; මක්නිසාද යත් සිතේ එය නැති තැනැත්තා සෑම විශ්වාසයකින් ම හිස් වූවෙකු වන අතර භෞතික වස්තුවලට පමණක් නමස්කාර කරන්නෙකු වන බැවිනි. නැතහොත් ඔහු ව්‍යාජ සහ මිත්‍යා විශ්වාසයන් තුළ ගිලී සිටින බැවිනි.

තෙවනුව: මානසික සහ බුද්ධිමය සැනසුම. එමගින් ආත්මය තුළ කනස්සල්ලක් හෝ මනසෙහි කැළඹීමක් ඇති නො වේ. එය දේවත්වය විශ්වාස කළ තැනැත්තා, ඔහුගේ මැවුම්කරු සමඟ මෙම ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධ කරන බැවිනි. තමාව පාලනය කරන පරමාධිපති ලෙසත් නීතිසම්පාදනය කරන නීතිධාරියකු ලෙසත් ඔහු ගැන සෑහීමට පත්වේ. ඒ අනුව ඔහු (මිනිසා)ගේ හදවත ඔහුගේ පෙර නියමය සමඟ සැනසුමට පත් වන අතර ඔහුගේ හදවත ඉස්ලාමයට විවෘත වේ. එහෙයින් ඔහුට වෙනත් ආදේශකයක් අවශ්‍ය නො වේ.

හතරවනුව: සර්වබලධාරී අල්ලාහ්ට නැමදුම් කිරීමේ දී හෝ මැවීම් සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී, චේතනාව සහ ක්‍රියාව අපගමනයෙන් ආරක්ෂා කිරීම; මක්නිසාද යත් එහි එක් පදනමක් වන්නේ දූතවරුන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසයයි. චේතනාව සහ ක්‍රියාවට ආරෝග්‍යමත් ලෙස ඔවුන් අනුගමනය කිරීම ඇතුළත් වේ.

පස්වනුව: කටයුතුවල දී ඉමහත් සේ කැපවීම සහ බරපතලකම වටහා ගැනීම. එය යහපත් ක්‍රියාවන් කිරීමට අවස්ථාවක් ලැබුණු විටෙක, පැහැර නො හැර කුසල් බලාපොරොත්තුවෙන් ප්‍රයෝජන ලැබීමෙන් හා ඔහු පව්කාර තැනක් දකින්නේ නම් දඬුවමට බියෙන් ඉන් දුරස් වීමෙනි. මක්නිසාද යත් නැවත නැඟිටීම පිළිබඳ විශ්වාසය සහ ක්‍රියාවන් සඳහා වූ විපාකය තවත් එක් පදනමක් වන බැවිනි.

උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ ප්‍රකාශ කරති: "සෑම කෙනෙකුට ම ඔවුන් කළ දෑ අනුව (විවිධ) තරාතිරම් ඇත. ඔවුන් කරන දෑ පිළිබඳ ව නුඹ ගේ පරමාධිපති අනවධානියකු නො වේ." (අල් අන්ආම් 6:132)

මෙම අරමුණ සම්බන්ධයෙන් නබි (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) තුමාණන් තම ප්‍රකාශය තුළ මෙසේ පෙන්වා දී ඇත. “ශක්තිමත් දේව විශ්වාසියා දුර්වල දේව විශ්වාසියාට වඩා උතුම්ය. අල්ලාහ් වෙත වඩාත් ප්‍රියමනාපය. සෑම දෙයක ම යහපතක් ඇත. ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වන දෑ කෙරෙහි ඇල්ම ඇති කර ගනු. අල්ලාහ්ගෙන් උදව් ඉල්ලනු. ඔබ දුර්වල නො වනු. ඔබට යම් විපතක් ඇති වූ විටෙක, සැබැවින් ම මම මෙසේ කටයුතු කර තිබුණේ නම් මේ, මේ දේ වන්නට තිබුණි යැයි නො පවසනු. ඒ වෙනුවට ‘අල්ලාහ්ගේ නියමයයි. ඔහු අභිමත කළ දෑ සිදු කළේය’ යැයි පවසනු. "එසේ වී නම්" (යයි පැවසීමෙන්) ෂෙයිතාන්ගේ ක්‍රියාව ඔබ විවෘත කරනු ඇත. ඉමාම් මුස්ලිම් විසින් වාර්තා කරන ලදී.

හයවැන්න: තම ආගම ස්ථාපිත කිරීමටත්, එහි කුළුණු තර කිරීමටත් එම මාර්ගයේ තමන්ට අත්වන කවර කරුණක් වුව ද, ඒ ගැන නො සලකමින් මිල අධික හා ලාභදායී සෑම දෙයක් ම වැය කර, ශක්තිමත් ජාතියක් ගොඩනැගීම. උත්තරීතර සර්වබලධාරී අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි. "නියත වශයෙන් ම දේවත්වය විශ්වාස කරන්නන් වනුයේ අල්ලාහ් හා ඔහුගේ දූතයාණන් ගැන විශ්වාස කොට පසු ව (ඒ ගැන) සැක නො කර තම ධනය හා තම ජීවිත අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයේ කැප කළවුන් වෙති. ඔවුහු මය සත්‍යවාදීහු." (අල්-හුජ්රාත් 49:15)

හත්වැන්න: පුද්ගලයන් හා කණ්ඩායම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමෙන් මෙලොව හා පරලොව සතුට ළඟා කර ගැනීම සහ කුසල් හා ගෞරවාන්විත කටයුතු සඳහා නැඹුරුවීම. මේ සම්බන්ධයෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "යම් පිරිමියකුගෙන් හෝ කාන්තාවකගෙන් වේවා දේවත්වය විශ්වාස කරන්නෙකු ලෙස සිට, යමෙකු දැහැමි කටයුත්තක් කළේ ද, එවිට යහපත් ජීවිතයක් අපි ඔහුට උදා කරන්නෙමු. තවද, ඔවුන් සිදු කරමින් සිටි දැට ඉතා යහපත් අයුරින් ඔවුන්ගේ ප්‍රතිඵල අපි ඔවුනට පිරිනමන්නෙමු." (අන්-නහ්ල් 16:97)

මෙය ඉස්ලාමීය මූලික ප්‍රතිපත්තීන් කිහිපයකි. මේවා අපහටත්, සියලු මුස්ලිම්වරුන්හටත් සහතික කර දෙන මෙන් උත්තරීතර අල්ලාහ්ගෙන් පතමු. සැබැවින් ම ඔහු ගෞරවණීය ත්‍යාගශීලීය. සියලු ප්‍රශංසා හිමි, සකල ලෝකයේ පරමාධිපතියාණන් වූ අල්ලාහ්ටම ය.

අපගේ නබි මුහම්මද්තුමාණන් හා එතුමාගේ පවුලේ අය මෙන් ම හිතමිතුරන් සියලු දනන්හට අල්ලාහ් ආශිර්වාද කරත්වා!

පටුන

පෙරවදන.. 3

ඉස්ලාම් ආගම 5

ඉස්ලාම් ආගම: දේව විශ්වාසයකි, ආගමික නීතියකි. එය දේව විශ්වාසය හා ආගමික නීතිවලින් සම්පූර්ණ වූවකි................................. 9

ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග:...11

ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතියේ පදනම...15

උත්තරීතර අල්ලාහ් විශ්වාස කිරීම. 16

මලක්වරුන් හෙවත් දේව දූතයින් පිළිබඳ විශ්වාසය 33

දිව්‍ය ග්‍රන්ථ පිළිබඳ විශ්වාසය 39

දූතවරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය... 41

අවසාන දිනය පිළිබඳ විශ්වාසය...49

'කද්ර්' හෙවත් පෙරනියමය පිළිබඳ විශ්වාසය....................................... 67

ඉස්ලාමීය විශ්වාස පද්ධතියේ ඉලක්ක.. 79